

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА МЕТОДИКАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЦЕНАТА НА ДОГОВОР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА В РЕЗУЛТАТ НА ИНФЛАЦИЯ, ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 290 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2022 Г. (ОБН., ДВ, БР. 78 ОТ 2022 Г., ИЗМ. И ДОП., БР. 19 И 104 ОТ 2023 Г., БР. 109 ОТ 2025 Г.)

№	Дата и начин на постъпване на становището (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	Име на лице/наименование ЮЛ	Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица	Предложения и становища	Приети/неприети	Мотиви
1.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[32]/ 05.06.2026 г.	СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКА БРАНШОВА КАМАРА ПЪТИЩА“	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	I. ОТНОСНО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТА 1. Замяна на критерия „приемане“ е „фактически извършване“ - аргументи за отхвърляне; С § 1, т. 1 и 2 от Проекта се предлага критерият за определяне на приложимия тримесечен индекс да се промени от „момента на приемане на извършените строително-монтажни работи“ на „момента на фактическото им извършване“. Декларираният мотив е, че договорите за обществени поръчки съдържат различни клаузи за приемане на работата, поради което критерият „приемане“ водел до изкривяване на обезщетителния характер на индексацията. Макар проблемът да е реален, предложеното решение е неправилно и следва да бъде отхвърлено.	Не се приема	Приемането на дейностите по съответния договор или рамково споразумение като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори или рамкови споразумения се съдържат различни

				На първо място, промяната е практически неприложима поради естеството на строителния процес. Този извод се подсилва от обстоятелството, че в строителния процес заплащането на материалите и труда е неразривно свързано с тяхното влягане и последващо приемане. Всички дейности се остойностяват и заплащат едва след като бъдат надлежно измерени и приети чрез Акт образец 19. Понятието „фактическо извършване“ е правно неясно и не е обвързано с финансово измерим резултат, което създава рискове и допълнителна административна тежест и за възложителите. Индексацията, като механизъм за изменение на цената по чл. 117а от ЗОП, трябва да следва логиката на реалното разплащане, което настъпва само при доказано и прието изпълнение. Строително-монтажните работи не се извършват мигновено - за всяка позиция от количествено-стойностната сметка (КСС) съществува технологичен период на изпълнение. Именно поради това заплащането по материалите се случва след фактическото им извършване, не едновременно с него - по реда на КСС, след съставяне на акт обр. 19 и включване в следващото искане за плащане. Замяната на ясни и измерим критерий „приемане“ с неизмерим в реално време „фактически момент“ превръща индексацията в практически неосъществима. На второ място, промяната съдържа вътрешно противоречие в самия Проект. Съгласно новия чл. 4а, ал. 2, доказателствата за извършените дейности са актовете и протоколите по Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по	клаузи, уреждащи приемането на извършената работа.
--	--	--	--	---	---

				време на строителството, включително актовете по образец 12, 15 и 19, и протоколите за изпитване. Тези актове по своята правна природа удостоверяват именно приемането на работите, а не само тяхното фактическо извършване. Актът образец 19 - „Акт за установяване на подлежащите за плащане строително-монтажни работи“ - е документът, с който Възложителят приема и одобрява извършеното за плащане. Следователно доказателственото средство, предвидено в самия Проект, е неразривно свързано с момента на приемане, а не с по-ранния момент на фактическо извършване. Предложението е вътрешно противоречиво.		
				2. Третиране на авансовите плащания - необходимост от прецизиране; С § 2 от Проекта се изменя чл. 4, като се предвижда, че по отношение на авансовите плащания In е стойността на индекса към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане. С § 3 от Проекта, в новия чл. 4а, ал. 3, се предвижда, че от общата стойност на тримесечния отчет се приспада съответната част от предоставените авансови плащания, подлежаща на удържане съгласно условията на договора. Изразяваме изрично несъгласие по отношение на логиката на тази уредба. Авансовото плащане по договор за обществена поръчка се предоставя в началото на изпълнението с цел осигуряване на обратен ресурс. То не е обвързано с конкретни дейности и не се изразходва еднократно в деня на получаването му - напротив, разходва се поетапно и паралелно с напредъка на строителството. Следователно	Приема се частично	Редакция на разпоредбата на § 2 по отношение на чл. 4 от проекта на акт. От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и

				обвързването на Im с тримесечието на авансовото плащане не отразява реалността: изпълнителят е закупувал материали и е плащал труд равномерно в целия период на изпълнение, а не само в тримесечието, в което е получил аванса. В подкрепа на това е и законовата уредба на гаранциите за авансово плащане. Разпоредбата на чл. 111, ал. 3 от ЗОП изрично предвижда, че гаранцията за аванс се освобождава едва след неговото „усвояване“. Този законов термин потвърждава, че авансът не е окончателно плащане, а оборотен ресурс, който се изразходва поетапно в процеса на строителството. Механичното му приспадане към момента на получаване при изчисляване на индексацията игнорира факта, че изпълнителят закупува материали и влага труд в периоди, в които инфлацията вече е настъпила, което обезсмисля компенсаторния характер на Методиката.		отчетени дейности, които са предмет на индексация.
				3. Клаузата за забава - незаконосъобразна двойна санкция (чл. 1, ал. 3); Действащата Методика предвижда в чл. 1, ал. 3, че при забава на изпълнителя по причини, за които той отговаря, се прилага по-ниският между тримесечния индекс към датата на падежа и към датата на приемане. Проектът запазва тази разпоредба. Тя следва да бъде отменена изцяло. Всеки договор за обществена поръчка съдържа изчерпателен раздел, уреждащ последиците от забавено изпълнение: неустойки, задържане на плащания, усвояване на гаранции за изпълнение, право на предсрочно прекратяване. Тези механизми	Не се приема	Изпълнителят не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

				са договорно уредени и изцяло компенсират вредите на Възложителя от забавата. Ограничаването на правото на индексация поради забава въвежда допълнителна, непредвидена в договора санкция за едно и също неизпълнение. Инфлационното поскъпване на материали, труд и механизация е обективен икономически процес, независещ от поведението на изпълнителя - дори при допусната забава, за която ще търси отделни санкции, изпълнителят е реално заплатил по-висока цена за вложените материали. От гледна точка на законовата делегация, разпоредбата на чл. 117а от ЗОП упълномощава Министерския съвет единствено да приема методика за изчисляване на изменението на цената - не и да въвежда изключения от правото на индексация. Такива изключения могат да бъдат регламентирани единствено чрез изменение на самия ЗОП. Приемането им с постановление противоречи на чл. 2 от Закона за нормативните актове, тъй като компетентността е предоставена единствено за уреждане на методиката по изчисление, а не за ограничаване на законово право. На практика понятието „забава поради причини, за които отговаря изпълнителят“ е правно многозначно. В строителния процес забавата се дължи нерядко едновременно на действия на изпълнителя и на Възложителя - неосигурен строителен фронт, непредадена документация, спрени финансираня, координационни проблеми с паралелно работещи изпълнители. При такава смесена		
--	--	--	--	---	--	--

				причинност разпоредбата ще се прилага неравномерно и ще поражда спорове.					
				II. СТРУКТУРНИ НЕДОСТАТЪЦИ НА МЕТОДИКАТА, НЕАДРЕСИРАНИ ОТ ПРОЕКТА 1. Методиката индексира единствено материалите, изключвайки труда и механизацията Действащата Методика се основава изцяло на индекса на цените на производител на строителни материали, публикуван от НСИ, приложен чрез тежестен коефициент Тп, представляващ единствено дела на материалите в себестойността. Разходите за труд, механизация и други, според разпоредбата представляват от 33% до 48% от себестойността в зависимост от вида строеж - остават изцяло извън обхвата на индексацията. Проектът не предлага никаква промяна в тази насока, въпреки че структурата на разходите в строителството се е изменила съществено след 2023 г. Таблицата по чл. 2 от Методиката (в редакцията от ДВ, бр. 19/2023 г.) предвижда следните тежестни коефициенти за материали: <table><tr><td>Вид строеж</td><td>Тежест на материали те (чл. 2, ПМС 19/2023)</td><td>Дял на труда и механизацията (остатък)</td></tr></table>	Вид строеж	Тежест на материали те (чл. 2, ПМС 19/2023)	Дял на труда и механизацията (остатък)	Не се приема	Предложението е извън предмета на проекта на акт.
Вид строеж	Тежест на материали те (чл. 2, ПМС 19/2023)	Дял на труда и механизацията (остатък)							

				Сградно строителство жилищно, административн	58%	42%			
				Производствени сгради, инсталации, съоръжения в	67%	33%			
				Индустриално строителство, вкл. производствени	62%	38%			
				Мрежи и съоръжения - ВиК	52%	48%			
				Пътища, улици, пътни съоръжения.	55%	45%			
				Железопътна инфраструктура	57%	43%			
				Хидротехнически съоръжения, килномелиорати	52%	48%			
				Следователно при всички видове строежи между 33% и 48% от себестойността - формирани от труда и механизацията - изобщо не подлежат на индексация по Методиката. При ускорено нарастване на трудовите разходи след 2023 г. тази непокрита част на себестойността нараства.					
				Тази структурна непълнота противоречи на действащото право на три нива. Първо, разпоредбата на чл. 117а, ал. 1 от ЗОП в актуалната ѝ редакция (след изм. с ДВ, бр. 108/2023 г.) изрично предвижда индексация при съществено увеличение на цените на „основни стоки, материали и услуги“ - не само материали. Трудът и механизацията са					

				неотменна съставна част от услугата „строителство“. Тяхното изключване прави Методиката непълна и несъответстваща на законовата делегация. Липсата на обективност при изключването на тези компоненти е констатирана и от висшите съдебни инстанции. В Решение № 13706 от 17.12.2024 г. по адм. д. № 8366/2024 г., петчленен състав на Върховния административен съд изрично посочва, че компонентите „разходи за труд“ и „механизация“ са били умишлено изключени от Министерския съвет единствено с цел намаляване на финансовата тежест за възложителите. Това ограничение противоречи на чл. 117а, ал. 1 от ЗОП, който изисква индексация и на „услугите“, както и на императивния чл. 266, ал. 2 от ЗЗД, според който възнаграждението се изменя при промяна в цената както на материала, така и на работната ръка. Нещо повече, въвеждането на индексация на база МРЗ за проектанتي в Глава трета от Методиката, при отказ за такава в строителството, представлява недопустимо дискриминационно третиране. Второ, чл. 266, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите постановява императивно, че при изменение на „цената на материала или на работната ръка“ по време на изпълнение на договора за изработка, възнаграждението се изменя съответно. Методиката дерогира тази императивна норма, като изключва компонента „работна ръка“ без законово основание. Трето, с изменението на Методиката от декември 2025 г. (ДВ, бр. 109) бе въведена Глава трета, предвиждаща индексация на договорите за проектантски и консултантски услуги въз		
--	--	--	--	---	--	--

				основа на минималната работна заплата. С това нормотворецът е признал изрично, че трудовият компонент подлежи на самостоятелна индексация. Отказът да се приложи аналогичен подход за строителните договори е необосновано дискриминационно третиране на изпълнителите по строителни поръчки. Данните на НСИ потвърждават мащаба на проблема. Разходите за труд в строителството нараснаха с 16,2% на годишна база за II тримесечие на 2025 г. и с 20,1% на годишна база за IV тримесечие на 2025 г. (НСИ, ключови показатели). Общият индекс на разходите в строителството за I тримесечие на 2026 г. нарасна с 14,0% на годишна база (НСИ, 22.05.2026 г.). Именно тези разходи - наред с разходите за механизация - са напълно изключени от обхвата на Методиката и реалното обезщетение на изпълнителите е системно занижено. В хода на обществените консултации по предходни версии на Методиката браншовите организации са предложили конкретни механизми. Сдружение „Българска браншова камара ПЪТИЩА“ е предложило въвеждане на индексация за труда чрез прилагане на тримесечния „Индекс на общите разходи на работодателите за труд“ на НСИ (КИД 2008, сектор F „Строителство“) с тежестен коефициент, аналогичен на вече въведения 80% за проектантски и консултантски услуги. Камарата на строителите в България, Асоциацията на консултантските дружества в инфраструктурното строителство и НСОРБ		
--	--	--	--	---	--	--

				са подкрепили разширяването на обхвата по принцип.		
				2. Тежестните коефициенти за материали са остарели и изкривяват резултата Алтернативно от горното следва да се съобрази, че тежестните коефициенти Тп по чл. 2 са определени с изменението от февруари 2023 г. (ДВ, бр. 19/2023 г.) и отразяват структурата на себестойността на строителните работи към 2022-2023 г. - период на пиково нарастване на цените на материалите в резултат на прекъсвания в глобалните вериги на доставки и енергийна криза. Оттогава структурата на разходите претърпя съществена промяна. В резултат, относителният дял на материалите в реалната себестойност на строителните работи към 2025-2026 г. е по-висок от заложения в таблицата по чл. 2, а делът на труда и механизацията е по-нисък. Прилагането на занижени тежестни коефициенти за материалите при изчислението по формулата на чл. 4 занижава реалното инфлационно въздействие - именно защото индексът за материали нараства по-бързо от общия индекс на разходите. Изкривяването е системно и действа в ущърб на изпълнителите. Статистическите данни за 2026 г. категорично потвърждават това изкривяване. Тежестните коефициенти Тп в чл. 2 от Методиката не са актуализирани от февруари 2023 г., въпреки че структурата на разходите в строителството се измени драстично. Прилагането на остарели коефициенти, които не отразяват реалния дял на труда и механизацията към днешна дата,	Не се приема	Предложението е извън предмета на проекта на акт.

				води до системно занижаване на дължимата индексация и нарушава икономическия баланс на договорите. Действащата Методика не съдържа механизъм за периодична актуализация на коефициентите. Предлагаме да се въведе такъв механизъм - например задължение за актуализация на всеки две години въз основа на официалните данни на НСИ за структурата на разходите в строителството по видове строежи. Статистическата база за тази актуализация е публично достъпна в ИНФОСТАТ.		
				III. ОТНОСИМА СЪДЕБНА ПРАКТИКА Настоящото становище се подкрепя от последователна съдебна практика, която утвърждава широкия и задължителен характер на правото на индексация по чл. 117а от ЗОП и ограничава възможността за въвеждане на изключения от него. 1. Правна природа на правото на индексация - потестативен характер и стопанска непоносимост; Преобладаващата практика на апелативните съдилища квалифицира правото на индексация по чл. 117а от ЗОП като потестативно (преобразуващо) право. Това означава, че то се упражнява едностранно от носителя му - изпълнителя по договора - без да е необходимо насрещното съгласие на Възложителя. Потестативният характер произтича от обстоятелството, че правото възниква не по волята на страните, а по силата на закона, при наличие на обективно	Не се приема	Индексацията е правна възможност, т.е. допустимо от закона действие, което не задължава административния орган да го изпълни. Индексацията като правна възможност зависи не само от волята на страните, а и от наличието на нормативни предпоставки, и осигурен финансов ресурс.

				настъпили инфлационни процеси. Тази правна квалификация е закрепена в най-новата практика на гражданските съдилища. В Определение № 3547 от 12.12.2025 г. по к. тр. д. № 2003/2025 г. на ВКС и Решение № 1260 от 05.09.2025 г. по тр. д. № 2158/2024 г. на СТС се приема, че правото на индексация по чл. 117а от ЗОП е потестативно и възниква автоматично по силата на закона при наличие на инфлация. То е проявна форма на института на стопанската непоносимост по чл. 307 от ТЗ и неговото упражняване не зависи от волята или съгласието на възложителя, което прави всякакви опити за административното му ограничаване (вкл. чрез клаузи за забава) са незаконосъобразни. Тази квалификация е пряко свързана с института на стопанската непоносимост по чл. 307 от Търговския закон. Инфлацията, при която съществено са увеличени цените на основни производствени фактори, е именно „изменение на обстоятелствата“ по смисъла на чл. 307 от ТЗ. Разпоредбата на чл. 117а от ЗОП представлява специална проявна форма на този институт в областта на обществените поръчки, като установява конкретен механизъм за преодоляване на настъпилия дисбаланс. Именно поради тази причина правото на индексация не зависи от съгласието на Възложителя и не може да бъде договорно изключено или ограничено - то е от публичен ред. Прилагането на чл. 1, ал. 3 от Методиката - ограничаване на индексацията при забава - противоречи пряко на потестативния характер на правото. Ако правото на индексация не зависи от волята на		
--	--	--	--	--	--	--

				Възложителя, то не може да зависи и от поведението на изпълнителя по отношение на срока, освен ако самият закон изрично не предвижда такова ограничение. ЗОП не предвижда подобно ограничение.		
				2. Задължителен характер при наличие на предпоставките - Решение № 13911/2024 г. на ВАС; В Решение № 13911 от 20.12.2024 г. по адм. д. № 7364/2024 г. Върховният административен съд потвърждава решение на Административен съд - Русе, отменящо отказ на Управляващия орган на ОПОС за сключване на допълнително споразумение за индексация. ВАС приема, че когато обективните предпоставки за индексация са налице, на административния орган не е предоставена оперативна самостоятелност да преценява целесъобразността на направеното искане. Аргументи като изтекъл срок за допустимост на разходи, риск от невъзможност за изпълнение или липса на актуален документ за съфинансиране не представляват валидни основания за отказ. Съдът подчертава, че Указанията на Управляващия орган не могат да установяват правила, противоречащи на Методиката. Логиката на това решение е пряко приложима към клаузата за забава по чл. 1, ал. 3. И тя въвежда основание за отказ или ограничаване на индексацията - забавата на изпълнителя - което не е предвидено в ЗОП. Ако административните органи не разполагат с оперативна самостоятелност да откажат индексацията по съображения за целесъобразност, още по-малко Министерският съвет разполага с	Не се приема	Не съдържа конкретно предложение.

				правоомощие да въвежда с подзаконов акт ограничения на законово право извън предоставената делегация.		
				3. Практика на Съда на Европейския съюз - Решение по дела C-441/22 и C- 443/22 (Община Разград); В Решение от 07.12.2023 г. по съединени дела C-441/22 и C-443/22 (Община Разград) Съдът на ЕС тълкува разпоредбата на чл. 72 от Директива 2014/24/ЕС относно допустимите изменения на договори за обществени поръчки. Делото се отнася до въпроса дали значителна и непредвидима инфлация представлява „непредвидено обстоятелство“ по смисъла на чл. 72, ал. 1,6. „в“ от Директивата. Съдът приема, че непредвидена инфлация, водеща до съществено увеличение на разходите, може да представлява основание за изменение на договора по чл. 72, ал. 1,6. „в“, при условие че: увеличението на разходите е съществено; не е могло да бъде предвидено от опитен икономически оператор при полагане на дължима грижа; не произтича от промяна на рисковото разпределение по договора. Решението е пряко относимо към аргументите в настоящото становище по два начина. Първо, то потвърждава, че целта на изменението на договора при непредвидима инфлация е възстановяване на икономическия баланс на договора. Методика, която компенсира само материалния компонент на разходите, докато трудът и механизацията (33-48% от себестойността) остават напълно непокрити,	Не се приема	Не съдържа конкретно предложение.

				не постига тази цел и противоречи на духа на Директивата. Второ, ограничаването на индексацията поради забава на изпълнителя е несъвместимо с принципа на пропорционалност: санкционирането на забавата вече е уредено в договора чрез неустойки - допълнително ограничаване на законово право за компенсация на обективен икономически дисбаланс е непропорционална мярка.		
				4. Относно твърдението за потестативния характер пред ВКС; Пред Върховния касационен съд е допуснато касационно обжалване по въпроса дали разпоредбата на чл. 117а ЗОП изисква наличие на допълнително споразумение или съгласие между страните, за да възникне субективно право на индексация. Въззивните съдилища са приели, че нормата е императивна и специална, и че липсата на съгласие от Възложителя не е от правно значение - правото на индексация съществува по силата на закона при наличие на инфлация. Допускането на касационното обжалване по тази принципна въпрос от само себе си потвърждава, че въведената от ПМС допълнителна санкция под формата на ограничена индексация при забава е в противоречие с утвърждаващата се съдебна практика за законов и автоматичен характер на правото. Значимостта на въпроса се потвърждава от поредица актове на ВКС, с които се допуска касационно обжалване по идентични казуси. Върховният касационен съд вече е допуснал до разглеждане дела (напр. Определение № 3017/2025 г. и Определение № 54/2026 г.) именно по	Не се приема	Не съдържа конкретно предложение.

				въпроса дали правото на индексация изисква сключване на допълнително споразумение. Това подчертава необходимостта от ясна и пълна подзаконова уредба, която да не оставя място за превратно тълкуване от страна на възложителите и да гарантира пълното възстановяване на икономическия баланс съгласно практиката на Съда на ЕС по съединени дела C-441/22 и C-443/22.		
				IV. ОБОБЩЕНИЕ НА ИСКАНИЯТА Въз основа на изложените в настоящото становище правни и икономически аргументи, настояваме Проектът да бъде съществено преработен, като предлагаме следното: 1. По отношение на момента на индексация настояваме предложените изменения в § 1, т. 1 и 2 от Проекта да не бъдат приети и критерият „приемане на извършените строително-монтажни работи“ да бъде запазен като единствен измерим и правно обоснован момент за определяне на приложимия тримесечен индекс.	1. Не се приема	1. Приемането на дейностите по съответния договор или рамково споразумение като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори или рамкови споразумения се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа.

			2. По отношение на авансовите плащания настояваме предложените изменения да не бъдат приети и критерият да бъде запазен;	2. Приема се частично	2. Редакция на разпоредбата на § 2 по отношение на чл. 4 от проекта на акт. От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
			3. По отношение на клаузата за забава настояваме чл. 1, ал. 3 от Методиката да отпадне изцяло, тъй като ограничаването на индексацията при забава на изпълнителя представлява недопустима двойна санкция — всеки договор вече съдържа изчерпателни механизми за санкциониране на забавата, а инфлационното поскъпване на материалите е обективен икономически процес, настъпил независимо от поведението на изпълнителя; разпоредбата излиза извън законовата	3. Не се приема	3. Изпълнителят не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

			делегация по чл. 117а от ЗОП, тъй като Министерският съвет е упълномощен да уреди методика за изчисляване на изменението на цената, но не и да въвежда изключения от законово признато право, каквито могат да бъдат установени единствено чрез изменение на самия ЗОП. 4. По отношение на структурния недостатък, изразяващ се в изключването на труда и механизацията от обхвата на Методиката, настояваме тя да бъде изменена така, че да осигури индексация върху пълната себестойност на строителните работи, като наред с вече предвидения индекс за материали се въведе самостоятелен тежестен коефициент и самостоятелен индекс за разходите за труд — тримесечният „Индекс на общите разходи на работодателите за труд“ на НСИ за сектор „Строителство“ (КИД 2008, раздел F), по аналогия с вече въведения за проектантски и консултантски услуги механизъм в Глава трета на Методиката — или алтернативно „Общият индекс на разходите в строителството“ на НСИ, отразяващ комплексното ценово изменение на всички производствени фактори. Непокриването на тази трайна инфлационна вълна е в пряко противоречие с чл. 117а, ал. 1 от ЗОП, изискващ индексация при увеличение на цените на „основни стоки, материали и услуги“, и с чл. 266, ал. 2 от ЗЗД, императивно предвиждащ изменение на възнаграждението при промяна на „цената на материала или на работната ръка“. Алтернативно, в случай че разширяването на обхвата не бъде прието, настояваме поне тежестните коефициенти Тп в таблицата по	4. Не се приема	4. Предложението е извън предмета на проекта на акт.
--	--	--	---	-------------------------------	---

				чл. 2 да бъдат незабавно актуализирани въз основа на официалните данни на НСИ за реалната структура на разходите в строителството към 2024-2025 г., тъй като действащите коефициенти са определени с изменението от февруари 2023 г. и отразяват структурата на себестойността в период на пикова инфлация, като в резултат прилагането на остарели коефициенти изкривява резултата от формулата в ущърб на изпълнителите, както и да се въведе и механизъм за периодична актуализация на коефициентите. Приемането на Проекта в настоящия вид без адресиране на тези проблеми ще задълбочи системното занижаване на компенсацията на изпълнителите и ще продължи да нарушава принципа за справедлива и пълноценна индексация, закрепен в чл. 117а от ЗОП, чл. 266 от ЗЗД и утвърждаван от съдебната практика на националните съдилища и на Съда на Европейския съюз.		
2.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[33]/ 11.06.2026 г.	„ЕЛЕКТРОРАЗ-ПРЕДЕЛЕНИЕ ЮГ“ ЕАД	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Предложение за изменение - създаване на нова алинея 4 в чл. 1 от Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация („Методика“): Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2023 г., в сила от 28.02.2023 г., предишен текст на чл. 1 - ДВ, бр. 104 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) С методиката се регламентира начинът за изменение на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение в резултат на инфлация, при която са увеличени:	Не се приема	Предложението противоречи на разпоредбите на ЗОП.

				1. цените на основните стоки и материали, формиращи стойността на договора за строителство и рамковото споразумение за строителство; 2. цените на основните стоки и материали, формиращи стойността на договора за доставка и рамковото споразумение за доставка, сключени от възложители, извършващи една или няколко секторни дейности, свързани с природен газ и топлинна енергия и/или електроенергия, когато доставката е пряко относима към осъществяването на съответната секторна дейност. 3. цените на услугите, формиращи стойността на договора за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ) и на рамково споразумение за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ.“ (2) (Нова - ДВ, бр. 104 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) Изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение цели да компенсира увеличение на разходите за основни стоки, материали и услуги, формиращи стойността на договор или рамково споразумение, в резултат на инфлация към момента на фактическото извършване на строително-монтажни работи и/или доставките, и/или услугите.		
--	--	--	--	--	--	--

				(3) (Нова - ДВ, бр. 104 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.) За изменение на цената на строително-монтажни работи, доставки и услуги, извършени след като изпълнителят на договора или рамковото споразумение е изпаднал в забава поради причини, за които отговаря, се прилага по-ниският между тримесечния индекс към датата на падежа на задължението и към датата на изпълнението. (4) Страните, сключили договор за обществена поръчка или рамково споразумение, не прилагат методиката, ако в сключения договор или рамково споразумение са постигнали съгласие за начина на изменение на цената, която формира стойността на договора, с което целят да компенсират увеличението на разходите за основни стоки, материали и услуги, формиращи стойността на сключения договор или рамково споразумение.		
				Мотиви: Така направеното предложение цели да приведе Методиката изцяло в унисон със смисъла на чл. 117а и чл. 116 от Закона за обществените поръчки, както и с чл. 72 от Директива 2014/24/ЕС. Положителните последици, които биха се постигнали с въвеждане на така предложения текст са следните: 1. Текстът позволява на страните да включат метод за изменение на цената при наличие на инфлация, които считат за взаимно приемлив, като уговорят в един сравнително ранен етап от техните отношения (още при сключване на Договора)		

		правилата (начина), съобразно които ще изчисляват паричната равностойност на изменението на цената; 2. Индивидуалното договорно определяне на метод за изменение на цената при наличие на инфлация поставя всички участници при провеждането на обществена поръчка при равни условия, т.е. участниците имат възможност открито да се конкурират при ценообразуването на доставяните от тях стоки или услуги, без да разчитат на фактори или правила, които са извън обхвата (Документацията) на така обявената обществена поръчка (включваща и проекта на Договор). Това е предпоставка и за постигането на ясни, точни и недвусмислени клаузи за изменение на цената, които отнапред са обявени и взети предвид от всички участници; 3. Постигането на съгласие относно метода за изменение на цената при наличие на инфлация с конкретен изпълнител при сключване на договора: 3.1. създава сигурност в отношенията между възложителя и изпълнителя; 3.2. постига предвидимост относно икономическите условия, при които се провежда обществената поръчка и позволява на двете страни - възложител и изпълнител - своевременно да предвидят, бюджетираат и постигнат съгласие за начина на изменение на цената като съществен елемент от съдържанието на договора; 3.3. способства за избягване на спорове относно основанието и размера на изменението на цената на сключен договор за		
--	--	---	--	--

		обществена поръчка в резултат на настъпила инфлация. 4. Не на последно място, предложеното изменение цели да избегне колизия между методиката и сключен договор относно начина на определяне на изменението на цената, както и да гарантира прилагането на принципа, вложен в европейското и българското законодателство, че измененията на договори, сключени след провеждане на обществена поръчка се допуска само: 4.1. при вече регламентирани и изчерпателно определени (numerus clausus) от законодателството правни основания и 4.2. при спазване на логиката, че изменението на действащ между страните договор, следва да става във връзка с (като следствие от) обстоятелства, които всеки добросъвестен възложител не би могъл да предвиди при (в процеса на) провеждане на самата обществена поръчка. 5. Предложението за изменение на методиката позволява също така по-предвидимо и целесъобразно планирането и разходването на средства както от страна на публичните възложители (разполагащи и разчитащи на държавни и общински средства/бюджети), така и от страна на задължени по ЗОП лица - секторни възложители, които също разходват средства, за които обществото е редно е да има сигурността, че се разходват по ефективен и прозрачен начин, без да се допуска тяхното неоснователно увеличаване.		
--	--	--	--	--

3.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[35]/ 11.06.2026 г.	ДЕСИСЛАВА ДОБРЕВА	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Подкрепям необходимостта от прецизиране на Методиката, включително с оглед постигане на по-ясен и еднозначен ред за определяне на размера на индексацията. Безспорно е, че нормативната уредба следва да предотвратява възможността за неоснователно обогатяване и за изкривяване на обезщетителния характер на индексацията. Считам обаче, че предложеното общо правило за приспадане на авансовите плащания от стойността на междинния отчет, преди изчисляване на индексацията, следва да бъде допълнено с изрично изключение за случаите, при които изпълнението е спряно или обективно възпрепятствано по причини, за които изпълнителят не отговаря. В проекта се предвижда от общата стойност на междинния тримесечен отчет да се приспада съответната част от предоставените авансови плащания, подлежаща на удържане съгласно договора или рамковото споразумение, а индексацията да се изчислява върху нетната стойност след това приспадане. По този начин авансовото плащане фактически се изключва от индексирuemата база. Мотивът, изложен в доклада към проекта, е разбираем в случаите на нормално и непрекъснато изпълнение на договора, при които авансът се предоставя непосредствено след сключване на договора и може реално да бъде използван за стартиране на строителството. Този мотив обаче не обхваща хипотезите, при които след получаване на аванса изпълнението е спряно или	Не се приема	От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
----	--	-------------------	--	--	--------------	--

				възпрепятствано по обективни причини, независещи от изпълнителя. Такива случаи са например: спиране на строителството с акт обр. 10; заповед или указание на възложителя за временно преустановяване на работите; липса на строителна готовност, непредадена площадка или други обективни пречки, които не се дължат на изпълнителя; непреодолима сила по смисъла на чл. 306 от Търговския закон; война, бедствие, земетресение, административна забрана, извънредна ситуация или друго събитие от извънреден характер, настъпило след сключване на договора. При тези обстоятелства авансовото плащане не изпълнява реално икономическата си функция на средство за непосредствено стартиране на изпълнението. То остава договорно обвързана сума, която впоследствие ще бъде приспадана от стойността на строително-монтажните работи, но при вече настъпило увеличение на цените на материали, горива, труд, транспорт и други разходи. Така изпълнителят понася инфлационната тежест върху част от стойността на бъдещо фактическо изпълнение, въпреки че не е бил в забава и не е отговорен за спирането или забавянето. Този резултат не съответства на обезщетителния характер на Методиката. Създава се риск правило, насочено срещу евентуални злоупотреби, да засегне и		
--	--	--	--	--	--	--

				добросъвестни изпълнители, които не са причинили забавянето и не са имали реална възможност да използват аванса за изпълнение в първоначално предвидения период. Следва да се отчете и правната уредба на непреодолимата сила. Съгласно чл. 306, ал. 1 от Търговския закон длъжникът по търговска сделка не отговаря за неизпълнението, причинено от непреодолима сила, ако не е бил в забава. Съгласно чл. 306, ал. 4 от Търговския закон, докато трае непреодолимата сила, изпълнението на задълженията и на свързаните с тях насрещни задължения се спира. Поради това при спряно или обективно възпрепятствано изпълнение не следва автоматично да се приема, че полученият аванс е изпълнил функцията си и че изпълнителят следва да понесе изцяло инфлационния риск върху тази част от стойността. Примерно, при договор на стойност 1 000 000 евро и аванс 20%, авансовото плащане е 200 000 евро. Ако изпълнението бъде спряно непосредствено след получаване на аванса и реалното изпълнение се осъществи след значителен период, при инфлационен коефициент 15%, индексацията върху 800 000 евро би била 120 000 евро. Ако обаче цялата стойност на фактически изпълнените работи подлежеше на индексация, размерът би бил 150 000 евро. Разликата от 30 000 евро остава изцяло в тежест на изпълнителя, въпреки че той не е причинил забавянето и не е имал възможност да изпълнява през първоначалния период.		
--	--	--	--	--	--	--

				Поради изложеното предлагам в проекта да бъде предвидено изключение от правилото за приспадане на авансовите плащания при определяне на индексируемата база, когато са налице документирани обективни пречки за изпълнение, за които изпълнителят не отговаря. Предложението не цели общо индексиране на всички авансови плащания и не създава предпоставки за неоснователно обогатяване. Напротив, то въвежда необходим баланс между целта за предотвратяване на злоупотреби и защитата на добросъвестните изпълнители при обективно спряно или възпрепятствано изпълнение. Предлагам следната редакция: В чл. 4а да се създаде нова алинея 5 със следното съдържание: „(5) Алинея 3 не се прилага за съответната част от авансовото плащане, когато след извършване на авансовото плащане изпълнението на договора е спряно или обективно възпрепятствано по причини, за които изпълнителят не отговаря, включително при спиране на строителството, удостоверено със съответния акт или протокол по Наредба № 3 от 31 юли 2003 г., при заповед или указание на възложителя, при непреодолима сила по чл. 306 от Търговския закон, административна забрана или друго обстоятелство от извънреден характер. В тези случаи съответната част от авансовото плащане се взема предвид при определяне на подлежащата на индексация стойност за работите, фактически изпълнени след отпадане на основанието за спиране или		
--	--	--	--	---	--	--

				възпрепятстване, доколкото изпълнителят не е бил в забава и не е отговорен за настъпилото спиране или забавяне.“ При необходимост аналогично допълнение следва да бъде предвидено и в чл. 10 относно договорите за проектантски и консултантски услуги, когато спрямо тях също са налице авансови плащания и обективно възпрепятствано изпълнение. Алтернативно, ако се приеме, че авансът не следва да се включва в индексируемата база дори при горните хипотези, следва поне да бъде въведено правило, че при документирано спиране или непреодолима сила периодът на спиране не може да води до неблагоприятни последици за изпълнителя при изчисляване на индексацията за дейностите, които фактически се изпълняват след възобновяване на договора. Считам, че подобно допълнение ще запази основната цел на проекта, а именно избягване на неоснователно обогатяване, но същевременно ще предотврати несправедливо прехвърляне на инфлационен риск върху добросъвестни изпълнители при спиране, непреодолима сила или други обективни пречки извън техния контрол.		
4.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[36]/ 12.06.2026 г.	„СЛАВЛЕН“ АД	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Във връзка с публикувания за обществено обсъждане Проект на Постановление за изменение и допълнение на Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, представяме на Вашето внимание следното аргументирано становище, критики и		

				конкретни предложения за прецизиране на нормативния текст. ЧАСТ I; Относно вътрешното нормативно противоречие в текстовете на чл. 4 и чл. 4а (Повторение на грешката от редакцията от 2023 г.) С предложения проект се възстановява една непреодоляна непрецизност, която вече съществуваше в редакцията на Методиката от 15.12.2023 г. и създаваше масова противоречива практика и правна несигурност между възложители, изпълнители и одиращи органи. Нормативна неяснота: 1. От една страна, в чл. 4 изрично е запазен текстът: „ по отношение на авансови плащания In е стойността на индекса към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане“. Това означава, че нормативно възможността за индексация на аванса НЕ е изключена. Напротив, признава се правото на индексация на тези средства, но чрез прилагане на фиксиран индекс към момента на плащането им. 2. От друга страна, новата разпоредба на чл. 4а, ал. 4 императивно разпорежда: „, изменението на цената... се изчислява чрез прилагане на коефициент (Кп), изчислен съгласно чл. 4, към нетната стойност... (след приспадане на сумите по ал. 3) 3. Правният абсурд е, че текстът на чл. 4а, ал. 4 буквално блокира	Приема се частично	Редакция на разпоредбата на § 2 по отношение на чл. 4 от проекта на акт. От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
--	--	--	--	--	----------------------------------	---

				математическото приложение на чл. 4 по отношение на авансите. Ако удържаният аванс механично се изважда от базата за индексация, дефиницията за индекс на аванса в чл. 4 остава „мъртъв текст“ без практическо приложно поле.		
				ЧАСТ II: Изискване за ясен механизъм на индексация и методологически насоки (Принцип на справедливата поредност на действията) Ако нормотворческият замисъл на вносителя е да въведе двукомпонентно индексирание (разделяне на индекса за чистото изпълнение и този за авансовото плащане), това трябва да бъде разписано с абсолютна математическа точност. В противен случай се генерира груба несправедливост. 1. Несправедливостта при приспадане преди индексация: Ако от brutния отчет (общата стойност на реално извършената работа) механично се приспадне номиналът на аванса, преди двете пера да са индексирани по съответните им коефициенти, се получава изкуствено свиване на инфлационната база. Изпълнителят бива ошетен, тъй като реално вложените на обекта материали и труд (които авансът е покрил) се изчисляват по остарели номинални цени, без да отразяват пазарната реалност към деня на влагането им. 2. Предложение за справедлив механизъм: В Методиката или в изрични задължителни насоки към нея следва да се	1. Не се приема 2. Не се приема	От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация. 2. Не съдържа конкретно предложение.

		разпише следната последователност от стъпки: Стъпка 1: Изчислява се брутната стойност на извършените СМР/услуги за тримесечието. Стъпка 2: Индексира се удържаната част от аванса по формулата от чл. 4, като се ползва индексът от тримесечието на плащане на аванса. Стъпка 3: Индексира се остатъкът (чистото изпълнение) с индекса от тримесечието на фактическото извършване. Стъпка 4: Едва тогава от общата индексирана стойност се приспада сумата на удържания аванс. Всяко приспадане на аванс в неговия номинален, неиндексиран вид директно от брутната стойност преди калкулацията на инфлацията е финансово и счетоводно необосновано.		
		ЧАСТ III: Аргументирана защита за индексирание на ПЪЛНИЯ брутен размер на изпълнените дейности (Без приспадане на аванси) Категорично възразяваме срещу самото въвеждане на концепцията за индексация само върху „нетна стойност“. Настояваме на индексация да подлежи пълният брутен обем на реално извършените дейности поради следните икономически и правни аргументи: 1. Икономическата същност на аванса: Авансовото плащане в строителството и проектирането не е окончателно плащане, а инструмент за осигуряване на оперативна ликвидност. В	Не се приема	От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към

		условията на инфлация, получените предварително средства губят своята покупателна способност със същия темп, с който поскъпват материалите и трудът на пазара. Изпълнителят купува материали по текущи (инфлационни) цени към момента на изпълнението, а не по цени от момента на авансирането. 2. Нарушаване на принципа за компенсация: Целта на Методиката (съгласно чл. 1, ал. 2) е да компенсира увеличението на разходите „към момента на фактическото извършване“. Когато един изпълнител вложи материали и труд за 100 000 лв., неговият реален инфлационен натиск е върху всичките 100 000 лв. Приспадането на аванса от базата за индексация наказва изправния изпълнител и обезсмисля ролята на аванса като стимул за бързо стартиране на обектите. 3. Правно неравенство: Въвеждането на „нетна стойност“ поставя в неравностойно положение изпълнителите, които са ползвали аванс (често задължителен при големи инфраструктурни проекти), спрямо тези, работили без аванс. Първите ще получат по-ниска компенсация за абсолютно същия обем вложени материали, което директно нарушава принципите на равнопоставеност и свободна конкуренция, заложили в ЗОП. 4. Непроменяем номинал на удържане: Приспадането на аванса от текущите сертификати винаги става по неговия номинал (цената по договор). Тъй като парите се връщат на възложителя в техния обезценен вид, то реално извършената работа, която този аванс покрива, е	стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
--	--	---	---

		поскъпнала. Ако тази разлика не се индексира върху пълния обем, разликата остава изцяло за сметка на бизнеса, което води до договори под себестойност и риск от спиране на ключови за страната обекти. 5. В практиката често се изтъква доводът, че предоставянето на аванс изключва необходимостта от индексация, тъй като изпълнителят е имал възможност да закупи материалите веднага. Този аргумент е икономически несъстоятелен и технологично неприложим в строителния процес поради следните причини: 1) Липса на складови бази: При линейни обекти (пътища, ВиК мрежи, железници) е физически невъзможно материали за милиони левове да бъдат закупени на първия ден и складирани за 2 или 3 години напред. 2) Срок на годност и технологични изисквания: Продукти като цимент, специални лепила, хидроизолации и асфалт имат кратък срок на съхранение. Материалът физически се купува по цени към момента на фактическото му производство и доставка на обекта. 3) Блокиране на средства от производителите (Депозити срещу индексация): В условия на инфлация нито един доставчик не фиксира цени за години напред срещу аванс. Доставчиците изискват авансите само за да гарантират поръчката, но окончателната цена се изчислява по пазарния индекс в деня на експедицията.		
		ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ:		1. От правната природа на аванса –

				Въз основа на изложеното, настояваме за следните корекции в Проекта на Постановление: 1. Като основно предложение: Да отпадне изискването за изчисляване на коефициента спрямо „нетната стойност“ в чл. 4а, ал. 4 и чл. 10, ал. 4. Да се запази подходът за индексация върху пълния брутен обем на реално извършените дейности. 2. Като алтернативно предложение: Да се редактират текстовете на чл. 4а, ал. 4 и чл. 10, ал. 4, като изрично се разпише двукомпонентният механизъм на индексация. Текстът трябва ясно да посочва, че удържаната част от аванса се индексира отделно (с индекса към момента на авансиране), а нетната стойност - отделно (с индекса към момента на изпълнение), след което сумите се консолидират.	1. Не се приема 2. Не се приема	предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация. 2. Предложението е извън предмета на проекта на акт.
5.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[37]/ 15.06.2026 г.	НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	1. Принципни бележки: Подкрепяме усилията по подобряване на Методиката за изменение на цената на договорите за обществени поръчки при инфлация, на основание чл. 117а от Закона за обществените поръчки (ЗОП). За общините, в качеството им на публични възложители, яснотата и предвидимостта на този механизъм са от съществено значение. Общинските администрации поемат финансови задължения при строго спазване на правилата на ЗОП и при последващ контрол от различни компетентни органи.		

				Поради това всяка промяна в Методиката следва да бъде формулирана прецизно, недвусмислено и практически приложимо. Необходимо е уредбата да отчита спецификата на договорите за обществени поръчки, техния формален характер, особеностите на финансирането и контрола, както и необходимостта от еднакво третиране на сходни случаи. Само при ясни правила може да се избегне разнопосочно прилагане както от страна на възложителите и изпълнителите, така и при последваща проверка от контролните органи. Във връзка с горното правим следните конкретни предложения:		
				1. Относно замяната на критерия „приемане“ с „фактическо извършване“ на дейностите Принципно подкрепяме предложението релевантният момент за прилагане на индексацията да бъде обвързан не с приемането, а с фактическото извършване на строително-монтажните работи, доставките или услугите. Считаме, че с това изменение може да бъде постигната целта за по-точно отразяване на реалния момент, в който възниква инфлационният ефект върху разходите на изпълнителите. В същото време, за да бъде промяната практически приложима от възложителите, настояваме изрично да бъде посочен начинът за доказване на периода на фактическото извършване, включително чрез ясно определяне на документите, които могат да	Не се приема	Приемането на дейностите по съответния договор или рамково споразумение като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори или рамкови споразумения се съдържат различни клаузи, уреждащи

		послужат като доказателства при прилагането на Методиката. В досегашната практика отчетите в строителството се основаваха на „приети“ строително-монтажни работи, удостоверени с актове и протоколи. При преминаването към „извършени“ строително-монтажни работи се поставя въпросът как възложителят ще установява и доказва периода на фактическо изпълнение, особено когато отделни видове работи се извършват през повече от едно календарно тримесечие. Разпоредбата на чл. 4а, ал. 2 посочва - актове и протоколи по Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството, както и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, но не определя кои документи са достатъчни за доказване на периода на „изпълнение“. При строителството актовете и протоколите по Наредба № 3 могат да послужат като доказателства, но в редица случаи те не удостоверяват еднозначно периода на фактическото извършване на всички дейности. Същото важи и за услуги и проектантски дейности, при които липсва достатъчно конкретна уредба относно доказателствените документи. Поради това считаме, че е необходимо допълнително прецизиране на допустимите доказателства и начина за удостоверяване на периода на изпълнение.		приемането на извършената работа.
--	--	---	--	-----------------------------------

		2. Относно предложеното ограничаване на включването на авансовите плащания при индексацията на цената на договора/рамковото споразумение Считаме, че предложеното ограничаване на включването на авансовите плащания при индексацията следва да бъде допълнително прецизирано, така че да не се допуска механичното им изключване от приложното поле на Методиката във всички случаи. Съществуват множество хипотези, при които авансовите плащания не се извършват непосредствено след сключването на договора. Такива са например обществените поръчки, обявени под условие по реда на чл. 114 от ЗОП. В тези случаи от обявяването на обществената поръчка и определянето на прогнозната стойност до сключването на договора, осигуряването на финансиране и реалното извършване на авансово плащане може да е изминал значителен период от време. Същото важи и при провеждане на процедури в изпълнение на европейски проекти, при които прогнозната стойност на поръчката се определя още при подготовката и подаването на проектното предложение към съответния управляващ орган. От този момент до реалното изплащане на аванс често изминава немалък период от време, през който може да е налице съществена промяна в цените и инфлационна динамика. Горното е относимо и в случаите, когато решението за определяне на изпълнител е оспорено по реда, предвиден в ЗОП, или когато обществената поръчка подлежи на	Не се приема	От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
--	--	---	--------------	---

		контрол от Агенцията по обществените поръчки. Въпреки законово установените срокове, от практиката е видно, че тези процеси нерядко отнемат значителен период от време, през който могат да настъпят съществени инфлационни изменения. Следва да се отчете и обстоятелството, че съгласно чл.111, ал.3 от ЗОП гаранцията за аванс се освобождава след неговото усвояване, което означава, че тези средства се разходват поетапно в хода на изпълнението на договора. Поради това авансовите плащания не следва да се третираят като напълно неутрални спрямо инфлационния ефект. Предложеното изменение би могло да доведе до допълнителна тежест за изпълнителите и до ограничаване на използването на авансови плащания, което от своя страна може да затрудни изпълнението на договорите и да създаде риск от забавяне или невъзможност за изпълнение на поети ангажменти. Предвид горното считаме, че прилагането на Методиката следва да отчита авансовите плащания, като не се допуска тяхното автоматично изключване от обхвата на индексацията. Възможно е да се предвиди ново правило, съгласно което авансовите плащания да се включват в обхвата на индексацията най-малко в случаите, при които между датата на сключване на договора или рамковото споразумение и датата на извършване на авансовото плащане са изминали повече от 6 месеца.		
--	--	--	--	--

		В тези хипотези не може да се приеме, че авансът е предоставен в началния етап на изпълнение и че е неутрализирал инфлационния ефект върху разходите на изпълнителя. Напротив, при значително забавяне между сключването на договора или рамковото споразумение и извършването на авансовото плащане е възможно инфлационният ефект вече да е настъпил преди реалното предоставяне на аванса. В случай че горното предложение не бъде възприето, считаме за необходимо изрично и детайлно да бъде уреден редът за прилагане на новите правила спрямо действащи договори и рамкови споразумения, по които вече са извършени авансови плащания и/или са предприети действия по индексация. Липсата на преходна уредба в тази част би създала риск от различно тълкуване и нееднаква административна практика при прилагането на Методиката, включително при последващ контрол от компетентните органи. Допълнителната уредба е необходима с оглед гарантиране на правната сигурност за страните по договорите, както и за недопускане на неблагоприятни финансови последици за възложителите.		
		3. Относно понятието „основни стоки и материали“ В чл. 1, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Методиката се използва терминът „основни стоки и материали“, формиращи стойността на договора за строителство или доставка. Към момента този термин не е дефиниран нито в	Не се приема	Предложението е извън предмета на проекта на акт.

		ЗОП, нито в самата Методика или друг нормативен акт. В практиката това създава затруднения при прилагането. В зависимост от конкретния предмет на обществената поръчка, могат да се включват различни видове и обем стоки и/или материали, като някои от тях да имат роля на основни, а други на допълващи/подпомагащи материали. В тази връзка, предлагаме да се прецизира понятието “основни стоки и материали“, чрез въвеждане на обективни критерии или показатели, които да позволят еднозначното му прилагане. Липсата на ясен критерий кои стоки и материали отговарят на понятието „основни“ създава реален риск от субективизъм, различно третиране на сходни случаи и откази за индексация.		
		4. Относно преходните и заключителните разпоредби и необходимостта от допълване на Методиката 4.1. Необходимо е в раздел „Преходни и заключителни разпоредби“ да бъдат предвидени нови параграфи, с които изрично да се регламентира приложимият ред най-малко за следните хипотези: • договори за обществени поръчки и рамкови споразумения, сключени преди влизането в сила на измененията; • подадени искания за индексация и висящи производства по досегашния ред, по които към датата на влизане в сила на измененията няма окончателно произнасяне;	Приема се частично	Заварените процедури ще се довършват по новия ред.

		• действащи договори и рамкови споразумения, по които вече са извършени авансови плащания и/или са предприети действия по индексация. • дейности, фактически изпълнени преди датата на влизане в сила на постановлението, но неприети или неразплатени към тази дата. За всяка от тези хипотези следва да бъде ясно определено дали се прилага досегашният ред, новият ред или специален преходен режим. Считаме, че при така предлаганите съществени изменения в механизма на Методиката не е достатъчно постановлението да съдържа единствено заключителна разпоредба, че измененията влизат в сила от деня на обнародването им в „Държавен вестник“. Предлаганите промени засягат начина на определяне на релевантния момент за индексация, доказването на фактическото изпълнение, както и третирането на авансовите плащания. Поради това е необходимо да бъдат предвидени преходни правила, които да гарантират предвидимост, правна сигурност и еднакво прилагане на Методиката от възложителите, изпълнителите и контролните органи. 4.2. Наред с преходния ред е необходимо в самата Методика да бъдат включени изрични нови разпоредби относно практическото прилагане на новите правила, включително относно:		
			Не се приема	Не е предмет на настоящата процедура.

		• прилагането на новите правила при действащи договори и рамкови споразумения, чиито клаузи са обвързани с приемане, актуване или плащане на изпълнението; • реда и документите за доказване на периода на фактическо извършване на дейностите при строителство, доставки, проектантски и консултантски услуги. Отново обръщаме внимание, че тези въпроси следва да бъдат уредени нормативно в самата Методика, а не да бъдат оставяни единствено на последващо тълкуване или прилагане чрез методически указания. Те са пряко свързани с определянето на размера на индексацията, допустимостта на съответния разход и законосъобразното изменение на договорите за обществени поръчки. Оставянето на посочените въпроси без изрична нормативна уредба би създадо риск от противоречиво прилагане на Методиката, спорове между страните по договорите, финансови корекции при договори, финансирани със средства от Европейския съюз, както и други неблагоприятни финансови последици за възложителите. В допълнение и с оглед недопускане на прекратяване или съществено забавяне на изпълнението по действащи договори и рамкови споразумения в резултат на инфлационния натиск, считаме за необходимо на национално ниво да бъде създаден целеви финансов компенсаторен механизъм, достъпен за всички публични възложители.		
--	--	--	--	--

				Създаването на подобен механизъм е предпоставка за ефективното и еднакво прилагане на Методиката, както и за гарантиране на непрекъсваемостта на публичните инвестиции.		
6.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[38]/ 15.06.2026 г.	КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	КСБ е професионална организация, създадена със закон, която обединява и представлява повече от 8400 строителни фирми, вписани в Централния професионален регистър на строителя, както и над 250 000 заети в строителния сектор. В качеството си на законово установена браншова организация, Камарата има отговорността не само да защитава интересите на строителните предприятия, но и да бъде надежден партньор на държавните институции при формирането и прилагането на политиките в областта на строителството, развитието на инфраструктурата и управлението на публичните инвестиции. Методиката, приета през 2022 г., се утвърди като ключов инструмент за осигуряване на устойчивостта при изпълнението на договорите за обществени поръчки в условията на безпрецедентни икономически сътресения. Тя беше въведена в отговор на значителните инфлационни процеси, рязкото поскъпване на строителните материали, енергоносителите и труда, както и на сериозните затруднения във веригите на доставки, породени от последиците от пандемията от COVID-19, геополитическата нестабилност в различни региони на света и нарушенията в международната търговия, имащи пряко и косвено влияние върху строителния сектор у нас. Тези обстоятелства доведоха до съществени		

				отклонения между икономическите условия към момента на възлагане на обществените поръчки и условията при тяхното реално изпълнение, което наложи създаването на механизъм за възстановяване на икономическия баланс по договорите. Наред с практическото си значение за строителния сектор, Методиката има и съществено значение за гарантиране на законосъобразното, ефективно и икономически обосновано разходване на публичните средства. Чрез създаването на предвидим и обективен механизъм за компенсиране на извънредните инфлационни въздействия, тя оказва пряко влияние за предотвратяване на прекратяването или забавянето на обществени поръчки, за ограничаване на риска от неизпълнение на договорите и за своевременното реализиране на проекти от обществен интерес. В този смисъл Методиката подпомага практическото прилагане на основните принципи, залегнали в Директива 2014/24/ЕС относно обществените поръчки („Директива 2014/24/ЕС“) и в Закона за обществените поръчки на Република България („ЗОП“), а именно принципите на равнопоставеност, пропорционалност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, както и принципа за ефективно и ефикасно разходване на публичните средства. Създаването на механизъм за адаптиране на договорните цени към настъпили извънредни икономически промени, които безспорно нито възложителят, нито изпълнителят по договор за обществена поръчка биха могли да		
--	--	--	--	---	--	--

				предвидят, гарантира запазването на реалната конкуренция на пазара, предотвратява необоснованото прехвърляне на непредвидими рискове върху изпълнителите и създава условия за постигане на оптимално съотношение между качество и цена при изпълнението на обществените поръчки, което в крайна сметка води до реализирането на един качествен и най-вече устойчив строителен продукт, предназначен изцяло в полза на обществото. По-нататък, имайки предвид същественото изменение в обществените отношения, настъпили след приемането на Методиката, отчитаме все по-належащата нужда от изменение на методиката с оглед включване в обхвата на индексация на труд, енергоносители, механизация и др. подобни. Нормата на чл. 117а, ал. 1 от ЗОП предвижда индексация при съществено увеличение на цените на „основни стоки, материали и услуги“, а не само на материали. Настоящата Методика регламентира индексация като отчита единствено индекса на цените на производител на строителни материали, публикуван от НСИ. В същото време с изменението на методиката от Декември 2025г. се предвижда индексация на договорите за проектантски и консултантски услуги въз основа на минималната работна заплата, т.е. услугите /труда/ също е предмет на индексация, но не и за договори за строителство. Този дисбаланс следва да бъде преодолян, като КСБ декларира готовност за допълнителни предложения в тази посока и участия в работни групи, в рамките на които		
--	--	--	--	---	--	--

				да бъдат разгледани и приети съответните предложения за изменение на Методиката. Не на последно място, извън въпроса за изменение на цената по договорите за обществени поръчки, бихме искали да повдигнем и въпроса и за въвеждане на механизъм за изменение на цената по договорите за строителство, сключени между частноправни субекти. Понастоящем, договорите за строителство, сключени между частноправни субекти, т.е. извън обхвата на Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите, се регулират от разпоредбите на Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) и по-специално нормите, уреждащи договора за изработка (чл. 258 и следващите). В ЗЗД се съдържат известни разпоредби относно изменението на договорна цена вследствие настъпила инфлация, но тези разпоредби са неясни и на практика неприложими. В този смисъл, предлагаме въпросът с изменение на разпоредбите на чл. 258 и следващите от ЗЗД да бъдат дискутирани допълнително, в рамките на организирани между КСБ и МРРБ работни срещи. Като имаме предвид горното, с настоящото писмо предоставяме на Вашето внимание своите коментари и предложения за изменения на Методиката, както и предложения за изменения на други нормативни актове, чието изменение е от ключово значение за устойчивото развитие на строителния сектор и на обществените отношения като цяло, а именно:		
				I. Относно Проект на Постановление на Министерския съвет за		

		изменение и допълнение на Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на Министерския съвет от 2022 г. (обн., ДВ, бр. 78 от 2022 г.) (по-нататък „Проект“) 1. Съгласно §1, т.1 от Проекта, в чл.1, ал. 2 думите „към момента на приемане на извършените“ се заменят с „към момента на фактическото извършване на“, а съгласно т.2 от Проекта, в чл.1, ал.3 думите „приемане на“ се заличават. С посоченото предложение се предлага промяна на момента, спрямо който се допуска изменение на цената на договора за обществена поръчка или рамковото споразумение, като досегашният период „към момента на приемане на извършените строително - монтажни работи“ се заменя периода на тяхното фактическо извършване. В публикувания доклад към Проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Методиката, вносителят е посочил следното: „Приемането на дейностите по съответния договор или рамково споразумение като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори или рамкови споразумения се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа. Правната възможност извършената работа да бъде приемана през различни периоди от време води до изкривяване на обезщетителния характер на	Не се приема	Приемането на дейностите по съответния договор или рамково споразумение като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид обстоятелството, че в сключените договори или рамкови споразумения се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа.
--	--	---	----------------------------	---

		индексацията, както и до неоснователно обогатяване в някои случаи. Поради тази причина с настоящото изменение критерият се променя, като за нуждите на индексацията се прилага индексът към тримесечието, в което дейностите по съответния договор са фактически извършени. Цели се постигане преодоляване на различията при прилагането на методиката във връзка с последиците от увеличение на разходите за основни стоки и материали, формиращи стойността на договор за обществена поръчка или рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация. “ Макар и принципно мотивите да са коректни, те не отчитат специфичния характер на строителството и действителните процеси, които се случват по време на изпълнение на строителните работи, като започване на строителните работи, тяхното изпълнение и администриране (предварително или последващо), необходимостта от съставяне на определени нормативно определени актове, удостоверяващи изпълнението на строителните работи и т.н. Законодателят е въвел задължение за участниците в строителния процес за съставяне на актове и протоколи по време на строителството, които документи имат за цел именно да удостоверят вида, количеството и качеството на изпълнените строителни работи, съответно да удостоверят годността на същите за приемането им от възложителя. Наред с това, следва да се има предвид, че при дългосрочните договори за изпълнение на обществени поръчки с предмет строителство (такива, които обикновено се		
--	--	--	--	--

		изпълняват в период по-дълъг от 12 месеца) е изключително трудно да се установи към кой момент са извършени съответните работи, доколкото изпълнението на определени строителни дейности е с продължителен характер (поради специфични строителни процеси или поради необходимост от поетапно влагане на материали и оборудване). В този смисъл, обвързването на индексацията на изпълнените строителни работи с момента на тяхното извършване, вместо е момента на тяхното изпълнение, практически създава значително повече затруднения и изкривява икономическия баланс между страните по договорите за обществени поръчки, и в крайна сметка не е от полза за самите възложители. Изцяло подкрепяме застъпеното от администрацията на Министерски съвет становище, публикувано в рамките на разглежданата обществена консултация, съобразно което „ В частичната предварителна оценка на въздействието е посочено, че практиката по прилагане на правилата на Методиката е показала нееднозначен подход, но не са посочени източници или примери, които да обосноват мащаба на проблема. “ С оглед на горното, не подкрепяме изменението на разпоредбите на чл. 1, ал.2 и ал. 3, чл. 4 и чл. 4а. като предлагаме посочените разпоредби на Методиката да бъдат запазени в сега действащата им редакция при съобразяване на становището ни по т.2 от настоящия раздел.		
--	--	---	--	--

		2. Относно авансовите плащания В § 2 от проекта е предвидено изменение на чл. 4 от Методиката. Предлага се по отношение на авансовите плащания In да е стойността на индекса към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане. С § 3 от проекта /в новия чл. 4а, ал. 3/, се постановява, че от общата стойност на тримесечния отчет се приспада съответната част от предоставените авансови плащания, подлежаща на удържане съгласно условията на договора. По принцип, подкрепяме идеята на проекта авансовото плащане да подлежи на еднократна индексация с индекса към тримесечието, в което авансовото плащане е фактически извършено.	Приема частично	Редакция на разпоредбата на § 2 по отношение на чл. 4 от проекта на акт. От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
		3. Относно разпоредбата на чл. 1, ал. 3 от Методиката Съгласно чл. 1, ал.3 от действащата Методика /чл. 1, ал. 3/, при забава на изпълнителя по причини, за които той отговаря, се прилага по-ниският между тримесечния индекс към датата на падежа и към датата на приемане. С разглеждания проект на Постановление на Министерски съвет за изменение на Методиката, нормата на чл. 1, ал. 3 от Методиката по същество се запазва, като се прави промяна единствено	Не се приема	Изпълнителят не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

		по отношение на момента на приемане на СМР, който се заменя с момента на изпълнение на строителните работи. Въпреки, че тази норма е запазена, считаме, че тя следва да бъде отменена, тъй като: Съгласно разпоредбата на чл. 117а, „В случаите по чл. 116, ал. 1, т. 2 и 3 изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, при която съществено са увеличени цените на основни стоки, материали и услуги, които формират стойността на договора, може да се извърши при наличие на финансов ресурс. Изменението се извършва съгласно методика, одобрена с акт на Министерския съвет. “ Законодателят не е предоставил възможност на Министерски съвет да ограничава приложното поле на индексацията с въвеждането на допълнителни условия, въз основа на които да се определя размера на индексацията. На следващо място, разпоредбата на чл. 1, ал.3 от Методиката на практика въвежда двоен механизъм за санкциониране на изпълнителите за едно и също нарушение, допуснато от тяхна страна - веднъж е намаляване размера на индексацията, и втори път с възможността на възложителя по съответния договор за обществена поръчка или рамково споразумение да предяви претенции за начисляване и изплащане на договорни неустойки за забава съобразно условията на съответния договор. Подобен двоен подход е в разрез с основните принципи на правото, включително и тези, залегнали в §1 от Директива 2014/24/ЕС и		
--	--	---	--	--

		чл. 2 от Закона за обществените поръчки относно равнопоставеност и пропорционалност. С оглед на горното, предлагаме разпоредбата на чл. 1, ал.3 от Методиката да бъде отменена.		
		II. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗМЕНЕНИЯ НА МЕТОДИКАТА 1. Въвеждане на нова алинея в чл. 1 от Методиката От първоначалното приемането на Методиката до настоящия момент, законодателят не е предвидил срок за разглеждане, одобряване и изплащане на индексации от страна на Възложителите на обществени поръчки. Считаме, че за да се компенсира икономическия дисбаланс, особено при дългосрочните проекти, подобен срок следва да бъде регламентиран. В тази връзка, предлагаме включването на нова разпоредба в Методиката, със следното съдържание: „Чл.1 (4) (Нова) Доколкото законът или клаузите на конкретния договор не предвиждат по-кратки срокове, възложителите по договори за обществени поръчки и рамкови споразумения разглеждат, одобряват и изплащат одобрените по реда на настоящата Методика изменения в цената по договор за обществена поръчка или рамково споразумение в срок до шест месеца от датата на получаване на съответното заявление за изменение на цената по договор	Не се приема	Индексацията е правна възможност, т.е. допустимо от закона действие, което не задължава административния орган да го изпълни. Индексацията като правна възможност зависи не само от волята на страните, а и от наличието на нормативни предпоставки, и осигурен финансов ресурс.

		за обществена поръчка или рамково споразумение. “		
		2. Допълнителни промени в Методиката: При разглеждане на проекта на постановление на Министерски съвет за изменение на Методиката, отчитаме съществен пропуск, а именно липсва регламентацията относно това какво се случва със стартиралите, но не приключени процедури по разглеждане, одобряване и изплащане на индексации по сключени договори за обществени поръчки или рамкови споразумения. Считаме, че регламентирането на този въпрос ще предотврати възникването и прилагането на порочна и разнородна практика при изпълнението на обществените поръчки, поради което предлагаме въвеждането на допълнителна разпоредба в Заключителните разпоредби проекта на постановление на МС, както следва: „§7. Всички процедури по разглеждане, одобряване и изплащане на индексации по сключени договори за обществени поръчки или рамкови споразумения, които не са приключени към датата на влизане в сила на настоящото Постановление, се довършват по реда, приложим към датата на откриване, съответно започване на съответната процедура. “	Не се приема	С оглед равнопоставеността на страните заварените процедури ще се довършват по новия ред.
		III. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ НА ДРУГИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	Не се приема	Предложението е извън предмета на проекта на акт.

		1. Предлагаме възприемане на цялостен подход за разрешаване на системния проблем с индексациите, чрез предвиждане на изменения в Закона за обществените поръчки, както следва: 1.1. Предлагаме задължително въвеждане на клаузи за индексация в документациите за провеждане на обществените поръчки, както и в проектите на договори. Подобен подход е установен при изработването на международно признатите договорни условия на FIDIC, NEC (New Engineering Contract), международните типови договори, изработени и утвърдени от Международната търговска камара (Intemation Chamber of Commerce) и др. Нещо повече, подобни разпоредби и допускания се съдържат и в Директива 2014/24/ЕС. По-конкретно предложенията ни са: „ Чл. 117а (1) Възложителят е длъжен да включи в документацията на обществената поръчка и в проекта на договор клауза по чл. 116, ал. 1, т. 1 за изменение на цената в резултат на инфлация, при която са увеличени цените на стоки, материали, труд и услуги, които формират стойността на договора. Клаузата следва да съдържа препратка към методика, одобрена с акт на Министерския съвет. „ Чл.117а (2) Когато в договора липсва клауза за изменение на цената в резултат на инфлация, изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, при която са увеличени цените на стоки, материали, труд и услуги, които формират стойността на договора, се извършва със		
--	--	--	--	--

		сключване на Допълнително споразумение съгласно методика, одобрена с акт на Министерския съвет. “ 1.2. На следващо място, предлагаме изменение на разпоредбата на чл. 116, ал.3 от ЗОП, тъй като: - съществува известно несъответствие на разпоредбата спрямо съответната разпоредба на Директива 2014/24/ЕС. Така, в чл. 72 от Директивата е посочено, че се изменя стойността на „първоначалния договор“, докато чл. 116, ал.3 от ЗОП регулира изменението на стойността на „основния договор“. Доколкото при изпълнение на обществени поръчки, страните сключват един договор, използването на понятието „основен договор“ от българския законодател създава противоречива практика относно това спрямо коя стойност следва да се прилага ограничението за максимален размер на изменението на цената по договора. В този смисъл, считаме че следва да се придържаме към официалният превод на Директивата като се използва понятието „първоначален договор“. - разпоредбата на чл. 116, ал.3 от ЗОП не съответства на разпоредбата на чл. 72, т. 3 от Директива 2014/24/ЕС. Така, съгласно посочената разпоредба на Директивата, „за целите на изчисляването на стойността по параграф 1, букви б и в) и параграф 2, когато договорът за поръчка съдържа клауза за индексация, за референтна стойност служи актуализираната стойност.“ В същото време, разпоредбата на чл. 116, ал.3 от ЗОП посочва: „Ограничението по ал.		
--	--	--	--	--

		2 не се прилага при изменение на цената на договор за обществена поръчка или рамково споразумение при условията на чл. 117а. В този случай общото увеличение на всички изменения на цената в резултат на инфлация не може да превишава с повече от 50 на сто стойността на основния договор или рамковото споразумение. “ Считаме, че българският законодател необосновано е въвел посоченото ограничение и не е отчел обстоятелствата, при които се изменя цената по договора за обществената поръчка и съответно отражението па тези обстоятелства при бъдеща индексация на договора. Така например, при дългосрочните договори за строителство, често срещани са случаите, при които поради обстоятелства, независещи от Изпълнителя, се налага техническият проект, подлежащ на изпълнение, да бъде променен, вследствие па което се налага изпълнението на допълнителни строителни работи, допълнителни количества, а това води до увеличение на договорната цена още в началото на изпълнение на договора. При съобразяване на разпоредбата на чл. 116, ал.3 от ЗОП в сегашната ѝ редакция, изменението на договорната цена поради инфлация се извършва на база на първоначално сключения договор, а не на база последващото изменение на цената, допуснато поради възникване на непредвидени обстоятелства, което води до невъзможност за постигане на икономическия баланс в отношенията между страните. В тази връзка предлагаме разпоредбата на чл. 116, ал.3 от ЗОП да бъде съобразена с разпоредбата на чл. 72, т.3 от		
--	--	---	--	--

				Директива 2014/24/ЕС, като съответно бъде изменена по следния начин: „Ограничението по ал. 2 не се прилага при изменение на цената на договор за обществена поръчка или рамково споразумение при условията на чл. 117а. В този случай общото увеличение на всички изменения на цената в резултат на инфлация не може да превишава с повече от 50 на сто стойността на основния договор или рамковото споразумение. За целите на изчисляването на стойността на индексацията, когато договорът за обществена поръчка съдържа клауза за индексация, за референтна стойност служи стойността на договора, актуализирана по реда на ал.1, т.2 и/или т.3. “		
7.	Получено чрез ел. обмен, заведено с вх. № 70-00-867-[39]/ 18.06.2026 г.	АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРА-СТРУКТУРА“	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ...	Във връзка с публикуван за обществено обсъждане Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Методиката за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, приета с Постановление № 290 на Министерския съвет от 2022 г. (обн., ДВ, бр. 78 от 2022 г.) Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) изразява следното становище: 1. От проекта за изменение на Методика не става ясно от кога подлежат на изменение цените на проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране и за консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ и на рамково споразумение за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното	Не се приема	По отношение на периода и датата на завършване на дейностите по договори за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ не може да се приеме обща норма, която да фиксира период и момент на изпълнение на тези услуги, тъй като тези елементи зависят от

				проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ.		предмета на конкретния договор, обема на дейността и приетия от страните график на изпълнение.
				2. § 1. В чл. 1 се правят следните изменения: 1. В ал. 2 думите „към момента на приемане на извършените“ се заменят с „към момента на фактическото извършване на“. В тази връзка предлагаме изречението да се допълни „съгласно Протоколи по Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството (обн., ДВ, бр. 72 от 2003“ г.)	Не се приема	Протоколите по посочената наредба са посочени в чл. 4а, ал. 2 (§ 3 от проекта на акт).
				3. § 2. Член 4 се изменя така: „Чл. 4. Размерът на изменението на цената на договор за обществена поръчка и рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация се определя за всяко календарно тримесечие по формулата: $K_n = [(I_n - I_o)/I_o] * 100 * T_n$, при която: K_n е коефициент, представляващ изразената в проценти стойност, приложима към подлежащите на изменение стойности на строително-монтажни работи, изпълнени през съответното тримесечие (закръглена до втори знак след десетичната запетая); I_n е стойността на индекса за тримесечието, в която са изпълнени дейностите по договора, или тримесечието, за което се индексира рамковото споразумение, определени в междинния тримесечен отчет, съгласно чл. 4а. По отношение на авансови плащания I_n е стойността на индекса към тримесечието, в	Приема се	Редакция на разпоредбата на § 2 по отношение на чл. 4 от проекта на акт.

		което е извършено авансовото плащане. Io е стойността на индекса към 31 декември 2020 г. за оферти, подадени преди 31 декември 2020 г., или към съответното тримесечие, в което е подадена офертата. Tп е тежестният коефициент за съответния вид строеж съгласно таблицата за тежест на строителните материали в себестойността на различните видове строежи.“ От друга страна § 3. Член 4а. се изменя така: „Чл. 4а. (1) В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие страните по договор за обществена поръчка или рамково споразумение съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията, в който се посочват видът, количеството и стойността на извършените през тримесечието строително-монтажни работи. (2) Към отчета по ал. 1 се прилагат съставените актове и протоколи съгласно Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството (обн., ДВ, бр. 72 от 2003 г.), както и други доказателства съгласно договора или рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите. (3) От общата стойност на отчета по ал. 1 се приспада съответната част от предоставените авансови плащания, подлежаща на удържане съгласно условията на договора и рамковото споразумение. Във връзка с горното възниква въпроса: авансовите плащания подлежат ли на индексация или не? Предвид, че в мотивите за изменението е посочено, че се създава нов ред за индексация на цената по договора/		
--	--	---	--	--

		рамковото споразумение, при който авансовите плащания не се индексират, като по този начин се постига пазарна справедливост предвид различния момент, в който се дължат различните видове плащания: авансовите плащания непосредствено след сключване на договора/споразумението, съответно текущата инфлация вече е калкулирана при определяне на договорната цена, а всички останали плащания – към момента на извършване на съответните дейности, то текстът „По отношение на авансови плащания I_n е стойността на индекса към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане“ следва да отпадне.		
		4. § 4. В чл. 9 думите „I_n - средна за периода стойност на минимална работна заплата за страната, в който са изпълнени дейностите по договора за обществена поръчка за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ и на рамково споразумение за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ. По отношение на авансови плащания I_n е стойността на минимална работна заплата за страната към датата, на която е извършено авансовото плащане;“ се изменят така: „I_n - средна за периода стойност на минимална работна заплата за страната, в който са изпълнени дейностите по договора за обществена поръчка за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното	Не се приема	По отношение на периода и датата на завършване на дейностите по договори за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ не може да се приеме обща норма, която да фиксира период и момент на изпълнение на тези услуги, тъй като тези елементи зависят от предмета на конкретния договор,

				проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ и на рамково споразумение за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ“. За единен подход и правилното определяне на периода, в който са изпълнени дейностите по договора за обществена поръчка за проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, и консултантски услуги по смисъла на чл. 166, ал. 1 от ЗУТ предлагаме в Методиката да се регламентира датата на завършване на тези дейности.		обема на дейността и приетия от страните график на изпълнение.
				5. В Заключителната разпоредба е посочено „§ 6 Постановлението влиза в сила от датата на обнародването му в „Държавен вестник“. Допълнително предлагаме в Постановлението да се регламентират случаите, в които са постъпили искания за индексация по договорите за обществени поръчки преди Постановлението да влезе в сила, но същите подлежат на одобряване и разплащане след влизането му в сила.	Приема се	Заварените процедури ще се довършват по новия ред.
8.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[40]/ 18.06.2026 г.	ЕДНОЛИЧНО АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО „АМУДЖИЕВ“	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ...	Запознати сме със Становище изх. №23-И-013/05.06.2026г. на Българска браншова организация „Пътища“, постъпило в МРРБ с вх. №70-00867-32/05. 06. 2026г., към което становище се присъединявам изцяло, като в допълнение заявяваме следното:		
				Вносителят е мотивирал предложението си със съображения за нееднозначен подход при определяне размера на изменението на цената на основни стоки и материали,		

		формиращи стойността на договор за обществена поръчка и рамково споразумение за строителство в резултат на инфлация в три основни отличими в доклада му направления: 1. промяна на времеви критерии за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация от „приемане на дейностите“ на „фактическото им завършване“, поради това, че сключените договори и рамкови споразумения съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа; 2. прилагане на по-ниския между тримесечния индекс към датата на падежа на задължението и към датата на изпълнението при забава; 3. премахване на принципа за включване на аванса в индексацията на цената поради правната природа на аванса на предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, поради което авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация. Съдържателно обаче внесените предложения за изменение се отдалечават, както от декларираната от вносителя цел за постигане на яснота при прилагане на Методиката, както и от изначалната цел за приемане на текста на чл.117а от ЗОП и Методиката като компенсаторен механизъм за постигане на		
--	--	---	--	--

		справедлив икономически баланс по договорите за обществена поръчка и рамковите споразумения при инфлация. Съдържателно, вместо да бъде постигната регулация с по-строга, отчетна и доказателствено обвързана индексация, проектът единствено изкривява целта на пълно компенсиране на инфлацията към ограничено компенсиране чрез въвеждане на стойностен и времеви филтър - само върху непокритата с аванса нетна стойност на изпълнените СМР, изчислена по календарни тримесечия, след съставяне на междинен тримесечен отчет. От друга страна, проектът съдържа, както вътрешни противоречия, така и липса на синхронизация с актове от по-висш ранг. Горните изводи се налагат от анализа на предложените с проекта изменения, както в тяхната последователност, така от систематическото им място в акта.		
		I. Аргументи против замяна на критерия „приемане“ с критерия „фактическо извършване“, предложени в § 1 от проекта: В тази част от доклада вносителят не мотивира предложението си с конкретни примери за внасяне на яснота, използват се общи словесни декларативни конструкции. Както правилно е отбелязано в становището на Българска браншова организация „Пътища“, проектът съдържа съществен разрыв с гражданскоправния режим на приемането и плащането, уреден в чл. 264 ЗЗД и чл. 266 ЗЗД, приложими към договорите за обществена поръчка и	Не се приема	Приемането на дейностите по съответния договор или рамково споразумение като критерий за определяне на приложимия индекс за тримесечието на индексация изкривява действителното положение на облигационните отношения предвид

		рамковите споразумения по силата на чл.120 ЗОП. Съгласно тук цитираните разпоредби, при договорите за изработка поръчващият е длъжен първо да приеме извършаната съгласно договора работа (чл. 264, ал. 1 ЗЗД) и да плати възнаграждение за приетата работа (чл. 266, ал. 1 ЗЗД). Наредба № 3/31. 07. 2003г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството започва именно с отговор на въпроса коя работа се счита за приета, отговаряйки еднозначно още в чл. 1, ал. 1: „С тази наредба се определят условията и редът за съставяне на актове и протоколи за подготовка, откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво и за приемане на завършени видове строителни и монтажни работи при изпълнението на строежите, на отделни етапи или части от тях.“, а ал. 4 на същата разпоредба предвижда: „Съставените и оформени съгласно изискванията на тази наредба актове и протоколи имат Доказателствена сила при установяване на обстоятелствата, свързани със започване, изпълнение и въвеждане в експлоатация (приемане) на строежите. “, респ. на всеки етап, удостоверява с тях. Следва също да се отбележи, че по тези съществени правни въпроси относно приемането, плащането и доказателственото значение на актовете и протоколите по време на строителството съществува и задължителна съдебна практика на върховните съдилища, която също следва да бъде взета предвид и съобразена. Обективно методиката връща в правния оборот понятието „фактическо извършване“,	обстоятелството, че в сключените договори или рамкови споразумения се съдържат различни клаузи, уреждащи приемането на извършената работа
--	--	---	--

		но отново без да го дефинира, което само по себе си създава правна несигурност и съдържа огромна потенциална енергия от самоволно тълкуване и прилагане от страните. Това е така, на първо място защото е неясно и от никъде от предложените текстове не става ясно, т.е. липсва легална дефиниция, какво се има предвид под „фактическо извършване“: датата на реално полагане/монтаж; датата на завършване на конкретния вид СМР; датата на вписване в строителния дневник; датата на акт за скрити работи; датата на протокол по Наредба № 3/2003г.; датата на количествено-стойностна сметка; датата на междинен сертификат; датата на приемане от строителния надзор; датата на подписване от възложителя или друг момент. Правната несигурност се повишава с текста на предложения чл. 4а, ал. 2, където пък се говори за актовете и протоколите по Наредба № 3/2003г. (т.е. за приети СМР), „както и други доказателства съгласно договора и рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите“. С особена тежест проблемът стои при заварените договори, при които страните не са предвиждали доказване на фактическо изпълнение по календарни тримесечия, а договорите са структурирани стандартно около: актуване, приемане, междинни сертификати, месечни или етапни протоколи, КСС или в напълно класическия вид на плащане след приемане. На второ място, в строителството често един вид СМР се изпълнява продължително, на етапи и в различни тримесечия. Без легална дефиниция на понятието „фактическо извършване“ или нормативно установен		
--	--	--	--	--

		метод за разпределение по периоди ще възникнат спорове за това в кое тримесечие трябва да попадне съответната стойност и кой индекс In да се приложи. На следващо място, разпоредбата на чл.116 ЗОП нормативно установява, че индексацията е част от цената. Ако тя се изчислява преди или независимо от приемането възниква риск да бъдат индексирани работи в която и да е от проявите форми на неизпълнение - некачествени, непълни, несъответстващи на проекта, недопустими за плащане, спорни като количество или стойност. Тази хипотеза е с пълен потенциал да се осъществи именно на база предложената редакция на чл. 4а, ал.2: „както и други доказателства съгласно договора и рамковото споразумение, удостоверяващи извършване на дейностите“. На следващо място, предложената редакция открива възможност за следните трудно разрешими потенциални хипотези: материали са доставени в едно тримесечие, но вложени в друго; СМР са започнати в едно тримесечие и завършени в следващо; актът за скрити работи е подписан след реалното изпълнение; приемателният протокол е забавен от възложителя; изпълнителят твърди по-ранно фактическо изпълнение, но възложителят оспорва количествата; строителният надзор удостоверява дата, различна от датата на актуване; подизпълнителят е изпълнил работата, но изпълнителят я е актувал по-късно. Така се открива възможност за злоупотреби и от двете страни - всяка от тях да цели да установи съответно изгодния за		
--	--	--	--	--

		нея момент на „фактическо извършване“ чрез „както и други доказателства“. В нормативната уредба, правната доктрина и съдебната практика съществуват ясни правила за определяне на доказателствената стойност на писмените и гласните доказателства и доказателствени средства и тези правила не могат да бъдат преодоляни дори за нуждите на индексацията. Също така, предложената редакция вмения прекомерна доказателствена тежест на страните, която много договори и строителни досиета не са били предвидени да носят. Това напред би създавало проблем за възложителите в изпълнение и на задълженията им по чл. 121 ЗОП, особено по отношение на заварените договори, както и до повишаване на одитния риск. Горното изложение няма претенция да обобществява изчерпателно всички възможни хипотези, но считаме, че в достатъчна степен сигнализира за съществения недостатък на предложението, изразяващ се в липса на легална дефиниция на понятието „фактическо извършване“. Считаме, че правилно законодателят в предходното изменение изостави тази конструкция, придържайки се към приложимите правни норми на ЗЗД, Наредба № 3/2003г. и съдебната практика на върховните съдилища по прилагането им, като критерият „приемане“ в най-значима степен преодолява всички възможно различия в множеството договорни разпоредби по сключени по ЗОП договори и рамкови споразумения, поддържа правната сигурност и обичаите в търговските		
--	--	--	--	--

		отношения. Ако вносителят настоява на предложението си, то следва да бъде вложена по-висока прецизност чрез създаване на легално понятие и подробен правен механизъм за регулацията му, включително по заварените правоотношения. Изложените по-горе проблеми в прилагането на понятието „фактическо извършване“ обуславя съществени проблеми в приложението и на времеви филтър по § 2 и § 3 от предложението:		
		II. Аргументи за редакция предложената редакция в § 2 и § 3 от проекта, въвеждаща времеви филтър на индексацията: 1. Както сочим, част от проблемите в прилагане на предвидения механизъм за индексация се обуславят от липсата на легална дефиниция за „фактическо извършване“, част от които споменахме по-горе, поради това, че разпоредбата на предложението чл. 4 по отношение на коефициента K_p използва изразът „изпълнени през съответното тримесечие“, а по отношение на коефициента I_p използва „тримесечието, в което са изпълнени дейностите по договора“. Така правилото за „фактическо извършване“, съчетано с изискването за предложената в чл. 4а, ал. 2 доказателствена обосновааност, по всички договори по ЗОП и рамкови споразумения, особено заварените такива, крие очевиден риск изпълнени и приети СМР, договореното възнаграждение за които е дължимо, имат инфлационно увеличение, но индексация да не бъде допусната, защото не може да бъде	Не се приема	Не съдържа конкретно предложение.

		документално обосновано и доказано с точност тримесечието на фактическо изпълнение. Това е непропорционално решение, защото спорът за времеви период не следва автоматично да води до загуба на индексация за вече приета и платена работа. 2. Сериозен практически недостатък е и липсата на предвиден ред за действие при отказ за подписване на междинния тримесечен отчет. Проектът предвижда, че страните съставят междинен тримесечен отчет, но не урежда последиците при: отказ на възложителя да подпише отчета; отказ на изпълнителя да приеме приспадания или стойности; бездействие на една от страните; частично съгласие; подписване с възражения; спор за периода на фактическо изпълнение; спор за приложимия индекс In., докато в позитивното законодателство има ясно предвиден ред. Ако отчетът е условие за индексацията, но такъв не бъде съставен напр. поради недобросъвестно поведение на възложителя, той фактически може да блокира индексацията чрез бездействие или спор относно момента на фактическо извършване. Както сочим по-горе, това не са обстоятелства, от които да следва да може правото на индексация да бъде загубено или упражняването му осуетено, т.е. липсва механизъм за защита и на двете страни при недобросъвестност или бездействие на насрещната страна при съставяне на междинния тримесечен отчет. 3. Ликвидностно отлагане на компенсацията		
--	--	--	--	--

		Един от най-съществените проблеми, които откроявам в предложения времеви филтър по чл. 4 и чл. 4а е, че проектът фактически въвежда ликвидностно отлагане на компенсацията. Проектът предвижда, че размерът на индексацията се определя за всяко календарно тримесечие, като коефициентът K_p се прилага към стойностите на СМР, изпълнени през съответното тримесечие: „Размерът на изменението на цената се определя за всяко календарно тримесечие по формулата: $K_p = 100T_p$“, а в чл. 4а, ал. 1 проектът изисква: „В 30-дневен срок от изтичане на съответното календарно тримесечие страните съставят междинен тримесечен отчет за нуждите на индексацията“. Практически приложено правилото означава следното: Ако СМР са изпълнени например на 5 април, те попадат във второто тримесечие — април, май, юни. Междинният отчет може да бъде съставен до 30 дни след края на тримесечието, т.е. до края на месец юли. Така изпълнителят купува материали, плаща труд, техника, подизпълнители и доставки през месец април, понася инфлационното оскъпяване още тогава в месец април, но компенсацията се изчислява едва след края на тримесечието, след което отчетът трябва да се съгласува, да се изчисли K_p, да се приложи към нетната стойност и да се оформи изменение на договора. Така, при максимални усилия и добросъвестност на страните бих могло да се стигне до индексация във всички случаи не по-рано от 4 месеца, т.е. при всички случаи след 1 август, защото около тази дата ще могат да започнат изчисленията, сключването на		
--	--	--	--	--

		допълнително споразумение и накрая плащане. Тези действия също отнемат време и до месец октомври е възможно да има ефективно плащане на индексация. Съвсем различен би бил този срок при спор, административно забавяне, необходимост от допълнителен анекс (извън чл. 116 ЗОП) или липса на финансов ресурс, т.е. в този случай прогноза за време на ефективно плащане изобщо не може да бъде направена. Всичко това означава, че компенсацията не се определя веднага при извършване на конкретните СМР, а най-рано след края на тримесечието и след съставяне на отчета в 30-дневен срок след това тримесечие, т.е. изчисленията на индексацията стартират от 5-тия месец. Все пак индексацията по ЗОП не възниква автоматично като незабавно изискуемо плащане. Тя се извършва като изменение на цената при условията на чл. 117а ЗОП — в случаите по чл. 116, ал. 1, т. 2 и 3 ЗОП, при съществено увеличение на цените, наличие на финансов ресурс и съгласно Методика. Ето защо предложението създава финансов разрыв между момента на разхода и момента на компенсацията. Ако в изложения по-горе пример вложим и единица за разход, той би изглеждал така: СМР са фактически изпълнени през месец април на стойност от 1 000 000 лв. Инфлационният коефициент за тримесечието води до компенсация 10%, т.е. 100 000 лв. Съгласно предложението тази компенсация няма да бъде изчислена и отчетена веднага през месец април, а ще се изчака края на второто тримесечие - 30 юни, до 30 юли се съставя междинния тримесечен отчет, след		
--	--	---	--	--

		това се извършва изчислението на индексацията, след което евентуално се подписва допълнително споразумение за изменение на договора и следва плащане. През целия този период (от минимум около 7 месеца) изпълнителят фактически финансира възложителя с тези 100 000 лв. от собствен оборотен капитал или чрез кредит. Така накрая изпълнителят може да получи индексация, която номинално отчита инфлацията за съответното тримесечие, но не компенсира разходите по финансиране на тази инфлация до момента на плащането, т.е. липсва компенсация на времевата стойност на парите и рискът от подкомпенсиране е практически неизбежен. Така естествена последица от ликвидностното отлагане в правната сфера на изпълнителя са: нужда от по-голям оборотен капитал; повишени разходи за банково финансиране; напрежение при плащане към доставчици и подизпълнители; риск от забавяне на строителния график; риск от натрупване на задължения; вероятно и до по-висока цена на изпълнението, която изпълнителите би било резонно да калкулират в бъдещи оферти. При използване на подизпълнители ефектът е още по-силен, защото отговорността за изпълнението на договора остава на основния изпълнител, независимо от участието на подизпълнители. Освен всичко това, както соча по-горе, проектът не урежда ясно последиците, ако страните не подпишат междинния тримесечен отчет в срок или спорят относно, напр. тримесечието на фактическо изпълнение, количествата, стойността, приложимия индекс In, приспадането на		
--	--	--	--	--

		аванси или друго. Това е съществен риск, защото отчетът е входният документ за индексацията. Ако отчетът се забави, се забавя и компенсацията. Индексацията компенсира увеличен разход, който изпълнителят вече е понесъл заради инфлацията. Проектът предвижда изпълнителят да понесе инфлационния разход веднага при фактическото изпълнение на СМР, но да получи компенсацията за този разход по-късно, след тримесечно отчитане, изчисляване, съгласуване и оформяне на изменение на договора. Тоест забавянето не отлага само печалбата, а отлага възстановяването на реален разход. Затова ефектът е ликвидностен: • намалява наличните парични средства; • увеличава нуждата от кредит; • увеличава цената на капитала; • може да затрудни продължаването на строителството и изоставане от линейния график. Считам, че ефектът на ликвидностното отлагане, т.е. на времевият разрыв между момента, в който изпълнителят реално понася инфлационния разход при фактическото изпълнение на СМР и момента, в който получава компенсацията след тримесечен отчет, изчисление, изменение на договора и плащане, може да бъде преодолян единствено чрез избор на справедлив подход на индексация при всяко отделно уговорено по реда на договора или рамковото споразумение ред за приемане на		
--	--	---	--	--

		СМР, без агрегиране на тримесечие и добавяне на допълнителен административен срок. В този смисъл предложението е за премахване на тримесечния времеви филтър, кумулиран с административен срок, и включване на отчета за нуждите на индексацията в документацията по приемо-предаване на СМР по реда на съответния договор. При всички случаи, ако този подход бъде възприет, то резонно би било и съкращаването на административния срок по чл. 4а, ал. 1, тъй като 30-дневния срок е за нуждите на обработката на съответното тримесечие. В този случай ползите за възложителя са, че индексацията при приемане на СМР не затруднява бюджетирането, намалява риска от хаотични месечни претенции, осигурява отчетност и одитна следа, позволява проверка на вида, количеството и стойността на действително изпълнените и подлежащи на приемане и след това на индексация СМР, ограничава риска от плащане на недоказани и неприети СМР. НСИ редовно публикува и месечни данни за инфлацията, като моментът на публикуването им е напълно приложим като такъв за остойностяване на индексацията при този подход.		
		III. Аргументи за редакция предложената редакция в § 2 и § 3 от проекта, въвеждаща стойностен филтър на индексацията: 1. Както посочих по-горе, изходна точка на вносителя за изключване на подлежащата на удържане част от авансовото плащане от базата, върху която ще се прилага коефициентът K_n е, че по	Приема се частично	Редакция на разпоредбата на § 2 по отношение на чл. 4 от проекта на акт. От правната природа на аванса – предварително плащане на част от уговореното общо

		разбирането на вносителя правната природа на аванса е генерално и единствено на предварително плащане на част от уговореното общо възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, обосновава, че авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация. Това разбиране е непрецизно. Изключване на подлежащата на удържане част от авансовото плащане от базата, върху която ще се прилага коефициентът K_n, е обосновано, ако изпълнителят е получил аванс и реално го е позволил за предварително закупуване на материали или финансиране на дейности преди инфлационния ръст, т.е. авансът действително е използван с антиинфлационна цел и е изпълнил антиинфлационна функция. Приравняването на авансовото плащане на предварително компенсирана стойност на СМР, без да се изисква проверка кога е платен авансът, за какво е използван, дали е бил реално достъпен за изпълнителя, дали е покрил материали, труд, техника или само мобилизационни разходи, дали е обезпечен с банкова гаранция и на каква цена, дали съответства на конкретните СМР, които се индексират и дали е бил достатъчен, за да неутрализира инфлационния ефект, води до изначален концептуален порок на предложението. Видно то не прави разлика между различните видове аванс или		възнаграждение по договора, което е предназначено за осигуряване на средства за стартиране на изпълнението на строителството, авансовите плащания не следва да се включват към стойността на реално извършените и отчетени дейности, които са предмет на индексация.
--	--	--	--	---

		различните възможни хипотези на предварително плащане по договор или рамково споразумение. Авансът може да бъде или да бъде предоставен от възложителя: • мобилизационен аванс — за организация на строителната площадка, техника, временни съоръжения, персонал; • аванс за материали — за предварително закупуване на материали; • аванс за проектиране и подготвителни дейности; • аванс за обезпечаване на доставки с дълъг срок; • аванс, който е частично блокиран чрез гаранция; • аванс, предоставен със значително закъснение; • аванс, който не съответства на конкретните СМР от съответното тримесечие. Проектът третира всички тези хипотези еднакво. Това е основният му съществен дефицит. Ако авансът е използван за закупуване на стомана, битум, цимент или други материали преди инфлационния пик, приспадането е оправдано. Но ако авансът е използван за мобилизация, гаранции, техника, проектна подготовка или покриване на вече възникнали разходи, приспадането му от базата за индексация е икономически неоправдано. Това при всички случаи би		
--	--	---	--	--

		довело до подкомпенсиране и при системно такова на изпълнители, особено при строителни договори с продължително изпълнение и с висока материална компонента, каквито са тези по изпълнение на големи инфраструктурните проекти. В повечето от тези случаи договорите за строителство се сключват и авансите се предоставят преди издаването на разрешението за строеж, с цел до издаване на разрешението за строеж изпълнителите да са извършили всички необходими мобилизационни дейности за организация на строителната площадка; придвижване на необходимата техника и механизация до строителния обект; организация на социално-битовите условия за персонала и извозването му до обекта; изграждане на временна строителна инфраструктура - временни пътища за достъп, временни площадки за машини и материали, строителни бази и фургони, временни електрозахранване и водоснабдяване, осветление и комуникации; организация на зоните за работа, достъп и складиране; доставка и монтаж на бетонов възел; лаборатории и т.н. Вероятността авансите по тези договори да бъдат използвани за закупуване на материали е нищожна най-малко защото при сключване на договора и плащане на аванса тези материали обективно няма как да бъдат доставени на строителния обект. Предварителното им закупуване би коствало значителни разходи по съхранение и пазене или многократен разход за транспорт и товаро-разтоварни дейности и т.н.		
--	--	--	--	--

		Ето защо първият съществен недостатък, който откроявам в предложението за въвеждане на стойностен филтър е, че то предвижда механично правило, без да отчита дали конкретният аванс действително е изпълнил антиинфлационна функция. 2. Проектният чл. 4 съдържа специално правило: „По отношение на авансови плащания I_n е стойността на индекса към тримесечието, в което е извършено авансовото плащане.“ Същевременно проектният чл. 4а, ал. 3 и 4 предвижда, че подлежащата на удържане част от аванса се приспада от общата стойност на отчета, а K_n се прилага само към нетната стойност след приспадането. Така текстовете съдържат вътрешно противоречие относно приложението на коефициента K_n при авансите и правна несигурност в следните аспекти: • ако авансовата част се приспада от базата, кога изобщо се прилага правилото за I_n при авансови плащания; • дали авансовата част се индексира отделно към тримесечието на плащане на аванса; • дали авансовата част изобщо не се индексира; • дали правилото за I_n при аванс е остатъчен текст, който вече няма практическо приложение; • дали се правят две изчисления — едно за авансовата част и едно за нетната част.		
--	--	--	--	--

		Това противоречие създава висок риск от нееднозначно прилагане, а Кп е централният изчислителен елемент на методиката. При различно тълкуване възложителите могат да стигнат до различни изводи при идентични факти, като напр., че авансовата част изобщо не се индексира, че авансовата част се индексира отделно до тримесечието на аванса или правилото за In при аванс се прилага само при специфични договорни конструкции. Поради това е напълно възможно по два идентични договора да се достигне до различна индексация единствено поради различен размер или режим на аванса. 3. Особено чувствителен е проблемът при заварените договори. Проектът предвижда влизане в сила от датата на обнародване в „Държавен вестник“. В проекта обаче липсва изрична преходна уредба относно вече предоставени или удържани аванси; вече изготвени междинни сертификати; вече приети, но още неиндексирани СМР; договори, сключени при различни очаквания за индексация; договори, в които авансът е бил съществена част от финансовия модел на изпълнителя. Този пропуск е съществен. При заварени договори страните са договаряли аванса при съответно действаща нормативна и икономическа среда. Последващо изключване на аванса от индексационната база може да промени икономическия резултат на договора, без това да е било предвидимо при подаване на офертата. Ако документацията е предвиждала задължителен аванс или фиксиран механизъм за авансово плащане,		
--	--	---	--	--

		изпълнителят не е имал реална възможност да избере друг финансов модел. В такъв случай последващото изключване на аванса от индексационната база може да се възприеме като едностранно влошаване на икономическата позиция на изпълнителя при заварени договори. От друга страна, разпоредбата на чл. 116, ал. 3 ЗОП предвижда действие на лимита за инфлационни изменения и спрямо договори, сключени до влизането му в сила. Проектът обаче не съдържа аналогична ясна преходна уредба за новия режим на авансовите плащания. Предвид изложеното считам за справедлив подходът, при който приспадането е оправдано единствено ако авансът е използван с антиинфлационна функция, като механизмът бъде прецизиран по отношение на коефициента K_p и развит с изрична регулация на заварените договори.		
		IV. Относно предложението за изменение и запазване на правилото на чл. 1, ал. 3. Напълно споделяме и подкрепяме подробното становище и предложение на Българска браншова организация „Пътища“ в тази част. В допълнение на това становище бих добавили, че винаги съм считал за резонен въпросът, ако възложител е упражнил и двете санкции за едно и също неизпълнение - и по договор, и по Методиката, то как съдът би третира прилагането на идентична договорна санкция едновременно с тази на Методиката по упражнен кондикционен иск.	Не се приема	Изпълнителят не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

		И двете плащания биха целели обезщетение за едно и също неизпълнение, но тогава как би бил разгледан от съда въпросът за свръхкомпенсация при процесуално задължение на възложителя да докаже действително претърпените вреди. По този съществен правен въпрос също има формирана задължителна и постоянна практика на ВКС, която не допуска неоснователно обогатяване, включително в случаите на компенсация на вреди. Предвид изложеното считам за подходящ моментът вносителят да упражни право на избор - договорна и нормативна регулация на този вид неизпълнение.		
		V. Относно липсата на индексация на разходите за труд и механизация и използване на остарели тежестни коефициенти. Напълно споделяме и подкрепяме подробното становище и предложение на Българска браншова организация „Пътища“ в тази част, подкрепено и с подробен икономически анализ. Методиката продължава да не бъде синхронизирана, както с разпоредбата на чл. 117а ЗОП, който изрично предвижда: „в резултат на инфлация, при която съществено са увеличени цените на основни стоки, материали и услуги, които формират стойността на договора“, както и правилото на съответно приложимия по смисъла на чл. 120 ЗОП чл. 266, ал. 2 ЗЗД, съгласно който: „Ако през време на изпълнението на договора надлежно определената цена на материала или на работната ръка бъде	Не се приема	Предложението е извън предмета на проекта на акт.

		изменена, възнаграждението се съответно изменя, макар и да е било уговорено изцяло.“ Липсата на този коефициент в методиката поставя проблема не просто в сферата на подкомпенсирането, а представлява очевидна несправедливост особено по отношение на заварените договори и особено сключените преди 31. 12. 2020г., които продължават да се изпълняват и в момента. Предприетата редакция в Методиката предоставя възможност вносителят, който считам, че държи най-голям относителен дял във възлагането на подлежащите на регулация договори по ЗОП и рамкови споразумения, да възведе декларираната справедливост и синхронизира Методиката със ЗОП и ЗЗД, въвеждайки коефициент за индексация на труд и механизация.		
		Предвид изложеното моля, да извършите преработка на предложения Проект в следния смисъл: 1. Да отпадне предложението за изменение по § 1 от Проекта. 2. В § 2 и § 3 думата „изпълнени“ навсякъде да се замени с „приети“. 3. Да извършите редакция на времевия филтър на индексацията в § 2 и § 3, като от индексация на агрегирано тримесечие се премине към индексация при всяко приемане на СМР съгласно предвижданията за приемане на СМР по правилата на съответния договор или рамково споразумение, с индекса, актуален за месеца на приемане, респ. намаляване на	1. Не се приема 2. Не се приема 3. Не се приема	1. Мотивите са посочени по-горе. 2. Мотивите са посочени по-горе. 3. Предложението е извън предмета на проекта на акт.

				30-дневния административен срок на разумен по-кратък такъв. Да предвидите коефициент за индексация на труд и механизация. 4. Да предвидите механизъм за действие при недобросъвестно поведение на страна при подписване на отчетите за нуждите на индексацията. 5. Да извършите редакция на финансовия филтър на индексацията в § 2 и § 3, като авансовото плащане бъде изключено от индексацията единствено в случаите, в които конкретният аванс действително е изпълнил антиинфлационна функция. В останалите случаи индексацията да се запази. 6. Да предвидите цялостно отпадане на санкцията по чл.1, ал.3 от Методиката. 7. Да предвидите регулация на заварените правоотношения с преходна норма. Създаването на механизъм за справедлива и пълноценна индексация е цел закрепена, както в нормите на чл. 116 и чл. 117 ЗОП, така и на съответно приложимата норма на чл. 266 ЗЗД, но също така утвърдена последователно и в практиката на националните съдилища и тази на Съда на Европейския съюз.	4. Не се приема 5. Не се приема 6. Не се приема 7. Приема се	4. Мотивите са посочени по-горе. 5. Мотивите са посочени по-горе. 6. Мотивите са посочени по-горе. 7. Заварените положения ще се довършват по новия ред.
9.	Получено по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[41]/ 19.06.2026 г.	„КОСМОС ШИПИНГ“ АД	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: ...	Във връзка с публикувания за обществено обсъждане Проект за Постановление на МС за изменение и допълнение на Методиката за изменение на цената на договор за		

				обществена поръчка с резултат на инфлация („Методиката“), приета с Постановление № 290 на МС от 2022 г., обн. В ДВ бр. 78 от 2022 г., изразяваме следното становище:		
				Проектът за изменение засяга само две основни направления, а именно промяна на момента на индексация от „приемане на работите“ на „фактическото извършване“ на СМР, както авансовите плащания при изчисляване на индексацията. В проекта липсва референция към другите два компонента на цената на СМР - разходите за труд и механизация. Съгласно чл. 116, ал. 1, т. 3 от ЗОП (Непредвидени обстоятелства), законът позволява изменение на договора, когато поради непредвидени обстоятелства се налага промяна, която не променя общия характер на поръчката. Ръстът на минималната работна заплата, осигурителните прагове и драстичното поскъпване на течните горива (основен разход за механизацията) са външни, непредвидими фактори. Законодателят говори за „изменение на цената“ на договора изобщо, а не само за компонента „материали“. В последната редакция на Методиката (м. декември 2025 г. / ДВ бр. 104) в чл. 1, ал. 2, изрично е записано: „Изменението на цената... цели да компенсира увеличение на разходите за основни стоки, материали и услуги, формиращи стойността на договора“. Механизацията по своята правна същност представлява услуга (наемане на техника с		

		оператор или амортизация на собствена такава), което попада под тази дефиниция. Освен това с измененията от месец декември 2025 г. в Методиката беше добавена Глава трета, предвиждаща индексация на договорите за проектантски и консултантски услуги, където инфлацията е изцяло в компонента „труд“. Това създава силен прецедент на дискриминация - законодателят признава инфлацията в труда на инженерите, което означава, че по аналогия трябва да признае и инфлацията в труда на строителните работници на обекта. В редица решения по спорове между строители и публични възложители във връзка с наложени финансови корекции или откази за индексация, ВАС трайно застъпва тезата, че целта на ЗОП е да осигури реално изпълнение при пазарни условия. Ако държавата (възложителят) получи готов строеж, чиято пазарна себестойност (вкл. труд, механизация и горива) е нараснала, а го разплати по цени отпреди 3 години, тя се обогатява неоснователно за сметка на изпълнителя. Индексите на производител, поддържани от НСИ, отразяват обективно само поскъпването на материалите, но тези индекси не представляват гаранция, че се постига индексиране на цената на договора спрямо пазарните условия и реалните разходи на изпълнителя. Баланс в договорите не може да се постигне, ако се игнорират 40-50% от себестойността на СМР (каквито са трудът и механизацията).		
--	--	--	--	--

		В решение на Търговската колегия на ВКС № 50086/03.02.2023 г. изрично се посочва, че цената на СМР се състои от четири компонента: материали, труд, механизация и допълнителни разходи (планова печалба). ВКС приема, че когато се доказва изменение на пазарната конюнктура, съдът е длъжен чрез съдебно-икономическа експертиза да изследва общия индекс на потребителските цени (ИПЦ) или Индекса на разходите в строителството (ИРС - Construction Cost Index) на НСИ, който за разлика от индекса за материали (ИЦПСИ) включва и разходите за труд и осигуровки и механизация. При изпълнение на договори по обществени поръчки за драгаж, изпълнителят използва собствена или наета драгажна и спомагателна техника (смукачки, еднокофъчни багер-драги и шалани за транспортиране на издрагирания материал и тласкачи, катери за контролни промери и спомагателни кораби). За опериране на тези съдове се налага постоянно индексиране на заплатите на екипажите, зареждане с горива и смазочни материали, амортизация на техниката, и не на последно място отделяне на средства за текущи, аварийни и планови ремонти, при непрекъснато повишаване на цените за докуване и кораборемонт. Обичайна практика на изпълнителите на драгажни дейности, че към датата на подаване на ценово предложение по обществена поръчка се залага ценообразуване, което е съобразено с икономическата обстановка в страната и геополитическата обстановка в региона, като		
--	--	---	--	--

		са отчетени необходимите и предвидими рискове във финансово отношение. През последните месеци обаче настъпиха обстоятелства, които не биха могли да бъдат предвидени към момента на подаване на офертата, а именно: задълбочаването на военните действия в Близкия изток и засилването на санкциите на Европейския съюз спрямо Руската Федерация. Тези обстоятелства доведоха до драстично и непредвидимо увеличение на цената на дизеловото гориво, необходимо за задвижване на драгажната и спомагателна техника за изпълнение на драгажните работи. Предвид доминиращия дял на горивото в себестойността на драгажните работи, в дългосрочните договори за драгажни работи, подобен ценови шок прави изпълнението по първоначално договорените цени икономически непосилно. Въпреки, че попада под код „Строителство“, с CPV код 4524, за разлика от СМР при строителството на пътища, сгради или инфраструктурни обекти, извършването на драгажни работи (изкоп под вода и депониране на драгираните маси в регламентирано подводно депо) изисква опериране на специализирана драгажна, транспортна и спомагателна техника, която се задвижва с дизелово гориво. Поради естеството на драгажния процес, драгажният съд или драгажният конвой използват големи количества дизелово гориво за драгиране, транспортиране и депониране, работейки обичайно в режим 24/7. Разходите за гориво представляват преобладаващата част от преките разходи за експлоатация на		
--	--	--	--	--

		драгажната техника и всяко изменение в цената му се отразява пряко и незабавно върху себестойността на изпълнението, без изпълнителят да разполага с какъвто и да е механизъм за компенсация по действащата Методика. В самия процес на извършване на драгажните дейности изцяло липсва влагане на строителни материали като бетон, арматура или каменна фракция, поради което прилагането на така съществуващата Методика не може да бъде приложена за този тип строителни работи. Основният компонент при драгажните работи е дизеловото гориво, чиято цена обаче остава изцяло извън обхвата на индекса на цените на производител на строителни материали, върху който се основава Методиката. През последните 3 години различни публични възложители са обявили и възложили обществени поръчки с този код за над 80 милиона евро без ДДС, което представлява съществен обществен ресурс, обобщен в таблицата по-долу:		
--	--	--	--	--

		Ако самата Методика не бъде изменена и			
		№	Обществена поръчка	Възложител	Прогнозна стойност
		1	„Драгиране, свързано с възстановяване на предмет	ДППИ	EUR 2 556 459,00
		2	„Възстановяване на проектите параметри пред к.	ДППИ	EUR 766 937,82
		3	"Капитално драгиране за осигуряване на	ДППИ	EUR 28 121 053,47
		4	„Изпълнение на драгаж за подобряване на	МТС и АППД	EUR 12 427 797,92
		5	Почистване на наноси в Лиман пристанище АЕЦ	АЕЦ	EUR 458 628,82
		6	Капитално драгиране - басейн маневрена зона до	ДППИ	EUR 35 790 431,68
		ценообразуващите компоненти труд и механизация не бъдат включени към разходите, подлежащи на индексация, то цял един сектор от хидротехническото строителство ще бъде изключен от възможността за индексация на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация. Това неминуемо ще доведе до дискриминация и поставяне на участниците в хидротехническо строителство, в които			

		има влягане на материали, при по-благоприятни условия от тези, участващи в процедури по драгаж. В настоящата високо инфлационна среда всичко това ще доведе до масов отлив на участници от такива процедури и липса на конкуренция, което от своя страна ще затрудни възложителите при избор на изпълнител. Липсата на индексация на тези два компонента противоречи и на чл. 19, ал. 2 и ал. 3 от Конституцията, защото не се създават еднаква правни условия за осъществяване на стопанска дейност и определени изпълнители се поставят в по-благоприятни условия в зависимост от вида строеж, а не в зависимост от действителното увеличение на разходите за изпълнение на договора. Действащата Методика се основава изцяло на индекса на цените на производител на строителни материали, публикуван от НСИ, приложен чрез тежестен коефициент T_n, представляващ единствено дела на материалите в себестойността на СМР. Разходите за труд и механизация, съгласно таблицата по чл. 2 от действащата Методика представляват от 33% до 48% от себестойността в зависимост от вида на строежа и остават изцяло извън обхвата на индексацията. Проектът за изменение не предлага никаква промяна в тази насока, въпреки че структурата на разходите в строителството се е изменила съществено след 2023 г. Таблицата по чл. 2 от Методиката (в редакцията от ДВ, бр. 19/2023 г.) предвижда следните тежестни коефициенти за материали:		
--	--	--	--	--

		Вид строеж	Тежест на	Дял на труда и механиз	Вид строеж		
		Сградно строителство (жилищно, административни сгради, инсталации, съоръжения в	58%	42%	Сградно строителство (жилищно, административни сгради, инсталации, съоръжения в		
		Производствени сгради, инсталации, съоръжения в	67%	33%	Производствени сгради, инсталации, съоръжения в		
		Индустриално строителство, вкл. производство	62%	38%	Индустриално строителство, вкл. производство		
		Мрежи и съоръжения - ВиК, пречиствателни	52%	48%	Мрежи и съоръжения - ВиК, пречиствателни		
		Пътища, улици, пътни съоръжения, обекти от	55%	45%	Пътища, улици, пътни съоръжения, обекти от		
		Железопътна инфраструктура	57%	43%	Железопътна инфраструктура		
		Хидротехнически съоръжения, хидромелиоративни съоръжения	52%	48%	Хидротехнически съоръжения, хидромелиоративни съоръжения		
		Драгажните работи попадат в последния ред (Хидротехнически съоръжения,					

		хидромелиоративни съоръжения), където делът на разходите за труд и механизация е най-висок - 48 % от стойността на СМР. Въпреки, че реалната тежест при драгажните работи на дела на труда и механизацията е много по-голям - над 90 %, отчитаме факта, че за целите на Методиката драгажните работи представляват частен случай и би следвало да се приеме общ Тп за конкретния вид строеж. Утвърдената съдебна практика на ВАС показва, че изключването на тези компоненти е в противоречие на чл. 117а, ал. 1 от ЗОП, който изисква индексация и на „услугите“, както и на императивния чл. 266, ал. 2 от ЗЗД, според който възнаграждението се изменя при промяна в цената както на материала, така и на работната ръка. (Вж. Решение № 13706 от 17.12.2024 г. на ВАС).		
		Във връзка с горното, предлагаме: 1.Методиката следва да осигури индексация върху пълната себестойност на СМР, като цената на договора за строителство следва да се индексира с Общия индекс на разходите в строителството (ИРС/ССІ) на НСИ, отразяващ комплексното ценово изменение на всички производствени фактори.	Не се приема	Предложението е извън предмета на проекта на акт.

				Използването на Индекса на разходите в строителството (ИРС/CCI), публикуван от НСИ/Евростат за „Общи разходи за строителство“ (Construction Cost Index), по методология на ЕС съдържа в себе си освен материали и тежест за „Труд“ и „Енергия/Механизация“. 2.Алтернативно, с цел обхващане на драгажните работи като вид СМР, при които горивото за механизация е основен ценообразуващ елемент, Методиката следва да предвиди в случай, че съгласно анализните цени механизацията е с тегло над 50 %, възможност цената на договора да се индексира с индекса на цените на производител на рафинирани нефтопродукти на НСИ или с друг официален ценови показател за дизелово гориво. Утвърдена международна практика в морския транспорт е използването на механизма на горивна корекция (bunker adjustment factor), което би осигурило обективна и лесно проверяема база за индексация за този вид строежи. Фактът, че има приета държавна Методика, не отменя прилагането на чл. 307 от Търговския закон във връзка с договори по ЗОП. В случай, че Методиката не може да покрие реалния пазарен ръст в разходите за труд и механизация, изпълнителите ще бъдат принудени да търсят компенсация чрез изменение на договора по общия исков ред поради стопанска непоносимост.		
10.	Чрез Портала за обществени	ЛОРЕТА ДИМИТРОВА	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Предложението е постъпило и по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[32]/ 05.06.2026 г. – ред 1 по-горе.	Вж. по-горе	Вж. по-горе

	консултации– 08.06.2026 г.		СДРУЖЕНИЕ „БЪЛГАРСКА БРАНШОВА КАМАРА ПЪТИЩА"			
11.	Чрез Портала за обществени консултации– 17.06.2026 г.	ЛЮБОМИР КАЧАМАКОВ	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: КАМАРА НА СТРОИТЕЛИТЕ В БЪЛГАРИЯ	Предложението е постъпило и по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[38]/ 15.06.2026 г. – ред 6 по-горе.	Вж. по-горе	Вж. по-горе
12.	Чрез Портала за обществени консултации– 19.06.2026 г.	ПЛАМЕН ПРОДАНОВ	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: „КОСМОС ШИПИНГ“ АД	Предложението е постъпило и по ел. поща, заведено с вх. № 70-00-867-[41]/ 19.06.2026 г. – ред 9 по-горе.	Вж. по-горе	Вж. по-горе